

ວິທີວິທະຍາ ແລະ ຂະບວນການປຶກສາຫາລື

ກ. ວິທີວິທະຍາ

1. ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ການທົບທວນທົ່ວໄປປະຈຳໄລຍະ ແມ່ນໄດ້ກະກຽມ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນໂດຍສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ແນະນຳທົ່ວໄປທີ່ລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນຍັດຕິເລກທີ 5/1 ຂອງສະພາສິດທິມະນຸດ, ລົງວັນທີ 18 ມິຖຸນາ 2007 ແລະ ຄຳຕົກລົງເລກທີ 6/102, ລົງວັນທີ 27 ກັນຍາ 2007. ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ, ກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ (ຂອບຂ່າຍທາງດ້ານສະຖາບັນ), ນະໂຍບາຍ ແລະ ພາກປະຕິບັດ, ສິ່ງທ້າທາຍ, ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

2. ໃນການສ້າງບົດລາຍງານສະບັບນີ້, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດໄດ້ເປັນອົງການໃຈກາງໃນການປະສານງານ ແລະ ປຶກສາຫາລືຢ່າງກວ້າງຂວາງກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນພາກລັດ ແລະ ກັບອົງການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ; ໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດກ່ຽວກັບການກະກຽມສ້າງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດພາຍໃຕ້ກົນໄກທົບທວນທົ່ວໄປປະຈຳໄລຍະດ້ານສິດທິມະນຸດຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (ສປຊ). ພ້ອມນີ້ຍັງໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະວິຊາການຮ່າງບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວຂຶ້ນ, ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າຈາກກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານ, ສະພາແຫ່ງຊາດ, ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ, ອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຂ. ຂະບວນການປຶກສາຫາລື

3. ສປປ ລາວ ໄດ້ສົ່ງເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສຳມະນາລະດັບພາກພື້ນກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນຮ່າງບົດລາຍງານທີ່ຕ່າງປະເທດ; ສົ່ງຄະນະຜູ້ແທນໄປທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນຈາກຫຼາຍປະເທດ; ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມສຳມະນາເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຂະບວນການທົບທວນປະຈຳໄລຍະດັ່ງກ່າວ; ໄດ້ຈັດຕັ້ງການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຮ່າງບົດລາຍງານໂດຍມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ຕາງໜ້າຈາກກະຊວງ ແລະ ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງວິຊາຊີບ, ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນປະຈຳ ສປປ ລາວ. ໃນຂະບວນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ ພາຍໃຕ້ກົນໄກການທົບທວນດັ່ງກ່າວ, ໄດ້ມີຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຫ້ອງການຂ້າງໜ້າໃຫຍ່ ສປຊ ເພື່ອສິດທິມະນຸດປະຈຳພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກມາໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

1. ການສະເໜີກ່ຽວກັບ ສປປ ລາວ

ກ. ຂໍ້ມູນພື້ນຖານກ່ຽວກັບ ສປປ ລາວ ໂດຍສັງເຂບ

4. ປະເທດລາວມີປະຫວັດສາດອັນຍາວນານ. ປະຊາຊົນລາວໄດ້ດຳລົງຊີວິດສືບທອດກັນຢູ່ບົນດິນແດນແຫ່ງນີ້ມາໄດ້ຫຼາຍຍຸກຫຼາຍສະໄໝ ແລະ ເຄີຍໄດ້ສ້າງປະເທດຊາດຂອງຕົນໃຫ້ຮຸ່ງເຮືອງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ. ປະເທດລາວເຄີຍໄດ້ຕົກເປັນເມືອງສ່ວຍຂອງປະເທດເພື່ອນບ້ານເປັນເວລາຫຼາຍຮ້ອຍປີ ກ່ອນໜ້າການຕົກຢູ່ໃນແອກປົກຄອງຂອງພວກລ່າທົວເມືອງຂຶ້ນເປັນເວລາຫົກສິບກວ່າປີ ແລະ ທົນທຸກຈາກການແຊກແຊງ ແລະ ການຮຸກຮານຈາກພວກລ່າທົວເມືອງຂຶ້ນແບບໃໝ່ເປັນເວລາເກືອບຊາວປີ. ໃນໄລຍະທີ່ຂົນຂຶ້ນດັ່ງກ່າວຂອງປະຫວັດສາດ, ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໄດ້ຕົກເປັນຂ້ອຍຂ້າ, ຖືກກົດຂີ່ຂົ່ມເຫັງຈາກຕ່າງຊາດ, ສູນເສຍເອກະລາດ ແລະ ສິດເປັນເຈົ້າປະເທດຊາດ, ຂາດສິດກໍ່ຄືໂອກາດໃນການເຂົ້າຮ່ວມໃນຊີວິດການເມືອງຂອງປະເທດ. ໃນເວລາດັ່ງກ່າວ, ສິດຂອງປະຊາຊົນບໍ່ໄດ້ຖືກເຄົາລົບ, ສິ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງ, ທັງໄດ້ຖືກລະເມີດຢ່າງຮ້າຍແຮງ. ພາຍຫຼັງສະຖາປະນາ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ຂຶ້ນໃນປີ 1975, ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ຈຶ່ງໄດ້ເປັນເຈົ້າປະເທດຊາດຢ່າງແທ້ຈິງ, ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນປະເທດທີ່ມີເອກະລາດ ແລະ ອະທິປະໄຕ, ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ ສາມາດຊົມໃຊ້ສິດເສລີພາບໃນການກຳນົດ ແລະ ຕັດສິນໂຊກຊາຕາກຳໂດຍຕົນເອງຢ່າງເຕັມສ່ວນ ຊຶ່ງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດຂອງປະຊາຊົນລາວໃນທົ່ວປະເທດ.

5. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບທະເລ, ຕັ້ງຢູ່ພາກພື້ນອາຊີອາຄະເນ, ມີປະຊາກອນປະມານ 6 ລ້ານຄົນ, ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 236.800 ກມ² ຊຶ່ງພື້ນທີ່ສອງສ່ວນສາມຂອງປະເທດເປັນເຂດພູດອຍ. ສປປ ລາວ ມີຊາຍແດນຕິດກັບ 5 ປະເທດ ຄື: ທິດເໜືອຕິດກັບສາທາລະນະລັດປະຊາຊົນຈີນ, ທິດໃຕ້ຕິດກັບລາຊະອານາຈັກກຳປູເຈຍ, ທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບສາທາລະນະລັດສິງຄົນນີຍົມຫວຽດນາມ, ທິດຕາເວັນຕົກຕິດກັບລາຊະອານາຈັກໄທ, ທິດຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອຕິດກັບສະຫະພາບມຽນມາ.

6. ປະຊາຊົນລາວປະກອບດ້ວຍ 49 ຊົນເຜົ່າ ຊຶ່ງດຳລົງຊີວິດຢູ່ບົນດິນແດນຂອງປະເທດຢ່າງສະຫຼັບສັບຫວ່າງກັນແຕ່ເໜືອຫາໃຕ້ ແລະ ແບ່ງອອກເປັນ 4 ໝວດພາສາຄື: ລາວ-ໄຕ, ມອນ-ຂະແມ, ມົ້ງ-ອົວມຽນ, ຈີນ-ຕິເບດ. ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າດຳລົງຊີວິດດ້ວຍຄວາມສະຫງົບສຸກ, ມີຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ມີສິດສະເໝີພາບກັນຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ.

7. ອີງຕາມສະຖິຕິໃນປີ 2005, ພົນລະເມືອງລາວ 67 % ເຊື້ອຖືພຸດທະສາສະໜາ. ສາສະໜາເຢຊູຄຣິດມີຜູ້ເຊື້ອຖືປະມານ 1,5%. ສ່ວນສາສະໜາອິດສະລາມ ແລະ ບາຮາຍ ມີຜູ້ເຊື້ອຖືໜ້ອຍກ່ວາ 1%.

ນອກຈາກຜູ້ເຊື່ອຖືສາສະໜາ ແລ້ວ ຍັງມີຜູ້ເຊື່ອຖືບັນພະບູລຸດ ທີ່ເປັນຄວາມເຊື່ອອັນເກົ່າແກ່ຂອງຄົນລາວມາແຕ່ບູຮານ ແລະ ຜູ້ເຊື່ອຖືອື່ນໆປະມານ 30,9% ຂອງພົນລະເມືອງ.

ຂ. ລະບົບການເມືອງ

8. ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາລັດຖະທຳມະນູນສະບັບທຳອິດໃນປີ 1991 ແລະ ໄດ້ມີການປັບປຸງໃໝ່ໃນປີ 2003 ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການຮ່ວມມື ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ລັດຖະທຳມະນູນ ໄດ້ກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າ ສປປ ລາວ ແມ່ນລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນ ອຳນາດທັງໝົດເປັນຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍປະຊາຊົນ ແລະ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ. ສິດເປັນເຈົ້າປະເທດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ ແລະ ຮັບປະກັນດ້ວຍການເຄື່ອນໄຫວຂອງລະບົບການເມືອງ ຊຶ່ງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໄດ້ເລືອກເອົາບັນພັນຖານສິດໃນການຕັດສິນໂຊກຊາດາກຳຂອງຕົນດ້ວຍຕົນເອງຂອງປະຊາຊາດ ໂດຍຜ່ານການສ້າງຕັ້ງອົງການຕົວແທນແຫ່ງສິດອຳນາດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນທີ່ເອີ້ນວ່າ ສະພາແຫ່ງຊາດ.

9. ລະບົບການປົກຄອງຂອງ ສປປ ລາວ ປະກອບດ້ວຍອົງການແຫ່ງສິດອຳນາດລັດຄື: ສະພາແຫ່ງຊາດ, ລັດຖະບານ, ສານປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ. ນອກນີ້, ຍັງມີການເຄື່ອນໄຫວຂອງແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນເຊັ່ນ: ສະຫະພັນກຳມະບານລາວ, ຄະນະຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ, ສະຫະພັນນັກຮິບເກົ້າແຫ່ງຊາດ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ວິຊາຊີບ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນເຕົ້າໂຮມຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ປຸກລະດົມບັນດາຊັ້ນຄົນຂອງທຸກຊົນເຜົ່າເຂົ້າຮ່ວມໃນພາລະກິດປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ, ປົກປັກຮັກສາສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງສະມາຊິກໃນອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນ.

10. ສະພາແຫ່ງຊາດເປັນອົງການຕົວແທນແຫ່ງສິດອຳນາດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ເປັນອົງການອຳນາດລັດສູງສຸດ ແລະ ທັງເປັນອົງການນິຕິບັນຍັດ ທີ່ມີສິດຕິກລິງບັນຫາພື້ນຖານຂອງປະເທດຊາດ, ຕິດຕາມກວດກາການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການບໍລິຫານ, ສານປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ. ການເລືອກຕັ້ງສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທົ່ວໄປ, ສະເໝີພາບ, ໂດຍກົງ ແລະ ລົງຄະແນນສຽງແບບປິດລັບ.

11. ລັດຖະບານແມ່ນອົງການບໍລິຫານລັດ. ລັດຖະບານຄຸ້ມຄອງຢ່າງເປັນເອກະພາບໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງລັດໃນທຸກດ້ານຄື: ການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ, ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແລະ ການຕ່າງປະເທດ. ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານປະກອບດ້ວຍ 14

ກະຊວງ ແລະ 2 ອົງການທຽບເທົ່າ. ການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ປະກອບດ້ວຍ 16 ແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມີ 143 ເມືອງ ແລະ ມີ 8.955 ບ້ານ.

12. ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຍາມໃດກໍມີນະໂຍບາຍອັນຖືກຕ້ອງເປັນທຳໃນການຮັບປະກັນສິດທິມະນຸດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ. ການຕໍ່ສູ້ເພື່ອຄວາມເປັນເອກະລາດແຫ່ງຊາດໃນເມື່ອກ່ອນກໍຄືການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາ ສປປ ລາວ ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນລ້ວນແຕ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຄຳປະກັນສິດສະເໝີພາບ, ອິດສະຫຼະພາບ ແລະ ສິດປະຊາທິປະໄຕຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ທີ່ບໍ່ມີໃຜຈະສາມາດລ່ວງລະເມີດໄດ້. ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແລະ ປະຈຸບັນ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດເປັນກ້າວໆມານັ້ນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ. ປະຈຸບັນ, ລັດຖະບານໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍລະບອບປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນເພື່ອເຮັດໃຫ້ກົງຈັກອຳນາດລັດຮັບໃຊ້ປະເທດຊາດ ແລະ ປະຊາຊົນຢ່າງແທ້ຈິງອັນຈະເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການໄດ້ຮັບ ແລະ ຊົມໃຊ້ສິດທິມະນຸດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

13. ສານປະຊາຊົນແມ່ນອົງການພິພາກສາແຫ່ງລັດ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ສານພາກ, ສານປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ, ສານປະຊາຊົນເຂດ ແລະ ສານທະຫານ. ສານປະຊາຊົນສູງສຸດແມ່ນອົງການພິພາກສາສູງສຸດຂອງລັດ. ສານປະຊາຊົນພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ເປັນໝູ່ຄະນະ. ໃນເວລາພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ, ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງເປັນເອກະລາດ ແລະ ມີແຕ່ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ. ຄຳຕັດສິນຂອງສານປະຊາຊົນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວນັ້ນທຸກອົງການຈັດຕັ້ງພັກ, ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ພົນລະເມືອງທຸກຄົນຕ້ອງເຄົາລົບ, ບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

14. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນແມ່ນອົງການຕິດຕາມກວດກາການປະຕິບັດກົດໝາຍ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນພາກ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນແຂວງ, ນະຄອນ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນເຂດ, ແລະ ອົງການໄອຍະການທະຫານ. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ໃນການຕິດຕາມກວດກາການເຄົາລົບລະບຽບກົດໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນເອກະພາບຢູ່ໃນທຸກກະຊວງ, ອົງການທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການທີ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ວິສາຫະກິດກໍຄືການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍຂອງພະນັກງານ, ລັດຖະກອນ ແລະ ພົນລະເມືອງ; ແລະ ປະຕິບັດສິດກ່າວຟ້ອງ.

ຄ. ການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດໃນລະດັບຊາດ

15. ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງເປັນກົດໝາຍສູງສຸດຂອງລັດ ໄດ້ກຳນົດສິດ ແລະ ພັນທະພື້ນຖານຂອງພົນລະເມືອງ ໃນໝວດທີ IV (ໃນມາດຕາ 34 ເຖິງ ມາດຕາ 51), ຊຶ່ງໄດ້ລວມທັງສິດທາງດ້ານພົນລະເຮືອນ, ການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ. ນອກຈາກລັດຖະທຳມະນູນແລ້ວ, ສະພາແຫ່ງຊາດ ກໍໄດ້ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍຕ່າງໆ ປະມານ 90 ສະບັບ ທີ່ມີສ່ວນພົວພັນເຖິງການພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງສິດແມ່ຍິງ, ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ແລະ ສິດຂອງສົມວນຊົນ, ພ້ອມທັງມີດຳລັດ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ຖືກຮັບຮອງເອົາໂດຍລັດຖະບານ.

16. ພາຍຫຼັງປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍໃນປີ 1975, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ສຸມໃສ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາລະໜ້າທີ່ຫຼາຍຢ່າງເພື່ອຮຸ້ນຂຶ້ນກັບການພັດທະນາ ແລະ ເພື່ອປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ. ໃນປີ 1986, ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍປ່ຽນແປງໃໝ່ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໂດຍນຳໃຊ້ກົນໄກຄຸ້ມຄອງເສດຖະກິດໃໝ່ ແນໃສ່ຫັນປ່ຽນຈາກລະບົບເສດຖະກິດແບບວາງແຜນການລວມສູນໄປສູ່ການຄຸ້ມຄອງເສດຖະກິດຕາມກົນໄກຕະຫຼາດ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດໄດ້ມີຜົນຄືບໜ້າ ແລະ ມີຈັງຫວະຂະຫຍາຍຕົວດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ລັດຖະບານກໍໄດ້ກຳນົດແຜນຍຸດທະສາດໃນແຕ່ລະໄລຍະໂດຍກຳນົດວິໄສທັດການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມຢ່າງຈະແຈ້ງ. ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍແຜນນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົາແຜນງານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອການເຕີບໂຕ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ, ບັນດາແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຫ້າປີໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ວິໄສທັດ ແລະ ຍຸດທະສາດການສຶກສາເຖິງປີ 2020, ຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບສາທາລະນະສຸກເຖິງປີ 2020, ແຜນແມ່ບົດກ່ຽວກັບການພັດທະນາລັດແຫ່ງກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ ເຖິງປີ 2020, ແລະ ໄດ້ວາງຈຸດໝາຍສູ່ຊົນແຫ່ງຊາດເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດດ້ານການພັດທະນາຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ຊຶ່ງທັງໝົດນັ້ນແມ່ນແນໃສ່ເພື່ອລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໂດຍພື້ນຖານໃນປີ 2015 ແລະ ນຳເອົາປະເທດຊາດຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກສະພາບດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020.

17. ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີສັນທິສັນຍາສາກົນຕົ້ນຕໍດ້ານສິດທິມະນຸດຂອງອົງການ ສປຊ 6 ສະບັບ ແລະ ອະນຸສັນຍາ 2 ສະບັບ ຄື: ສັນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ສິດຂອງພົນລະເມືອງ, ສັນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ສັນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການກຳຈັດທຸກຮູບການຈຳແນກເຊື້ອຊາດ, ສັນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ, ສັນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດຂອງຄົນພິການ, ສັນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກ, ແລະ ອະນຸສັນຍາ 2 ສະບັບຂອງສັນທິສັນຍາສິດທິເດັກ ຊຶ່ງພົວພັນເຖິງການຫ້າມການຄ້າເດັກ, ການຄ້າປະເວນີເດັກ ແລະ ສິ່ງລາມີກອະນາຈານຕໍ່ເດັກ, ແລະ ການຫ້າມນຳເອົາເດັກເຂົ້າຮ່ວມໃນ

ການປະທະກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ. ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ລົງນາມໃນສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງທຸກຄົນຈາກການຫາຍສາບສູນແບບບັງຄັບ. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ, ບັນດາບົດບັນຍັດຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກຫັນເຂົ້າສູ່ລະບຽບກົດໝາຍພາຍໃນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ.

18. ນອກຈາກນີ້, ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີສົນທິສັນຍາສະບັບອື່ນໆໃນຂົງເຂດສິດທິມະນຸດ, ມະນຸດສະທຳ ແລະ ແຮງງານເຊັ່ນ: ສົນທິສັນຍາເຊີແນວ 1949 ວ່າດ້ວຍກົດໝາຍມະນຸດສະທຳສາກົນ ແລະ ອານຸສັນຍາ 02 ສະບັບ ຄື: (1) ອະນຸສັນຍາເພີ່ມເຕີມຂອງສົນທິສັນຍາເຊີແນວ 1949 ກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຂອງການປະທະກັນລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ (2) ອະນຸສັນຍາເພີ່ມເຕີມຂອງສົນທິສັນຍາເຊີແນວ 1949 ກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການປະທະກັນທີ່ບໍ່ມີລັກສະນະສາກົນ. ນອກຈາກນີ້, ສປປ ລາວ ຍັງເປັນພາຄີສົນທິສັນຍາຂອງອົງການແຮງງານສາກົນຈຳນວນ 8 ສະບັບຄື: ສົນທິສັນຍາສະບັບເລກທີ 4, 6, 13, 29, 100, 111, 138 ແລະ 182 ແລະ ຍັງເປັນພາຄີອານຸສັນຍາວ່າດ້ວຍການປາບປາມ ແລະ ການລົງໂທດການຄ້າມະນຸດໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຕ້ານອາຊະຍາກຳຂ້າມຊາດທີ່ມີການຈັດຕັ້ງ. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ, ບັນດາບົດບັນຍັດຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ຖືກຫັນເຂົ້າສູ່ລະບຽບກົດໝາຍພາຍໃນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

19. ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງກົນໄກຈຳນວນໜຶ່ງເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດເຊັ່ນ: ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດກ່ຽວກັບການໃຫ້ລັດຕະຍາບັນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສອງສົນທິສັນຍາພື້ນຖານດ້ານສິດທິມະນຸດ ແລະ ປ້ອງກັນບົດລາຍງານພາຍໃຕ້ກົນໄກທົບທວນທົ່ວໄປປະຈຳໄລຍະ, ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳລະດັບຊາດເພື່ອກະກຽມສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບການຈຳແນກເຊື້ອຊາດ, ຄະນະກຳມະການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການເພື່ອແມ່ ແລະ ເດັກແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົນພິການ, ຄະນະຊີ້ນຳພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ, ແລະ ຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດດ້ານການຄ້າມະນຸດເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ.

20. ໃນເດືອນເມສາ 2008, ສປປ ລາວ ໄດ້ເປີດສຳນັກງານຜູ້ຕາງໜ້າຖາວອນແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປະຈຳຫ້ອງການ ສປຊ ທີ່ເຊີແນວ, ປະເທດສະວິດ ຢ່າງເປັນທາງການ, ຊຶ່ງຊ່ວຍໃຫ້ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບຫ້ອງການທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານດ້ານສິດທິມະນຸດຂອງອົງການ ສປຊ ຢ່າງໃກ້ຊິດ ແລະ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວຂອງລະບົບກົນໄກສິດທິມະນຸດຂອງ ສປຊ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ.

21. ບົນພື້ນຖານນະໂຍບາຍການຕ່າງປະເທດອັນສະເໝີຕົ້ນສະເໝີປາຍ ແລະ ສ້າງສັນຂອງຕົນ, ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຕ້ອນຜູ້ລາຍງານພິເສດກ່ຽວກັບເສລີພາບດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຖື, ທ່ານ ນ. Asma Jahangir, ເຊິ່ງໄດ້ເດີນທາງມາຢ້ຽມຢາມ ສປປ ລາວ ລະຫວ່າງວັນທີ 23-30 ພະຈິກ 2009.

ສປປ ລາວ ພວມພິຈາລະນາຄວາມເປັນໄປໄດ້ເພື່ອເຊື່ອເຊີນຜູ້ລາຍງານພິເສດກ່ຽວກັບບັນຫາອື່ນໆຕື່ມອີກໃນອະນາຄົດ. ໃນລະດັບພາກພື້ນ, ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນຂະບວນການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການລະຫວ່າງລັດຖະບານອາຊຽນກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ໃນລະດັບສອງຝ່າຍ, ສປປ ລາວ ກໍໄດ້ມີການພົບປະສົນທະນາດ້ານສິດທິມະນຸດກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ກຸ່ມປະເທດເຊັ່ນ: ສປປ ກັບຊູແອັດ, ສປປ ລາວ ກັບອິດສະຫຼາລີ ແລະ ສປປ ລາວ ກັບສະຫະພາບເອີຣົບ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບປະການກໍຄືພາກປະຕິບັດທີ່ດີໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດຮ່ວມກັນ, ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າອີກເຂົ້າໃຈ ແລະ ເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການໃນວຽກງານສິດທິມະນຸດ.

22. ສປປ ລາວ ໄດ້ຖືສຳຄັນວຽກງານການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ. ກະຊວງສຶກສາທິການໄດ້ລິເລີ່ມພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາດ້ານສິດທິມະນຸດ ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານສິດທິມະນຸດຢູ່ໃນຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດຂອງມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດຂຶ້ນເພື່ອປັບປຸງຫຼັກສູດ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດເຂົ້າໃນການສິດສອນຢູ່ໃນຄະນະດັ່ງກ່າວ. ນອກຈາກນີ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າສິດທິມະນຸດໃນສະຖາບັນວິທະຍາສາດສັງຄົມແຫ່ງຊາດກໍໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ. ສປປ ລາວ ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຫຼັກການ ແລະ ມາດຕະຖານສິດທິມະນຸດທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດເຊັ່ນ: ກົດບັດ ສປຊ, ຖະແຫຼງການສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດ ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດທີ່ ສປປ ລາວ ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີຢ່າງຕັ້ງໜ້າໄປຄຽງຄູ່ກັບການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ, ລັດຖະກອນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນກໍຄືປະຊາຊົນທົ່ວໄປລວມທັງເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ. ໃນໂອກາດວັນສິດທິມະນຸດສາກົນ, ວັນຕໍ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ວັນສາກົນຂອງຊາວພື້ນເມືອງໃນໂລກ ແລະ ວັນອື່ນໆທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ, ລັດຖະບານໄດ້ຈັດຕັ້ງໃຫ້ມີພິທີລະນຶກເຖິງເຫດການປະຫວັດສາດເຫຼົ່ານັ້ນເພື່ອເຜີຍແຜ່ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບການເຄົາລົບ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ.

III. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິດທິມະນຸດໃນຂົງເຂດຕ່າງໆ.

ກ. ສິດທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ

1. ການພັດທະນາ ແລະ ການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ

23. ສປປ ລາວ ເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດທຸກຍາກໃນໂລກ, ຊຶ່ງຈັດຢູ່ໃນລຳດັບທີ 133 ໃນຈຳນວນ 182 ປະເທດ ຕາມດັດສະນີການພັດທະນາມະນຸດຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ

ໃນປີ 2008. ລັດຖະບານລາວຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດທາງດ້ານການພັດທະນາ ແຕ່ປີ 2001-2020 ແນໃສ່ນຳເອົາປະເທດຊາດພູດພື້ນອອກຈາກສະພາວະດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວິໄສທັດຂອງລັດຖະບານທີ່ກ່າວມານັ້ນໃຫ້ປາກົດຜົນເປັນຈິງ, ສປປ ລາວ ພວມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ສຳລັບໄລຍະ 2006-2010, ຊຶ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໄລຍະ 10 ປີ ແຕ່ 2001-2010. ເປົ້າໝາຍອັນສຳຄັນແມ່ນຈຳກັດສິ່ງຫຍຸ້ງ ແລະ ອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ການປູກຝົນ ແລະ ອື່ນໆ. ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວລັດຖະບານລາວໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອການເຕີບໂຕ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ (NGPES) ໃນໄລຍະແຕ່ 2006-2010 ໂດຍສຸມໃສ່ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ຢູ່ໃນ 47 ເມືອງທຸກຍາກທີ່ສຸດໃນທົ່ວປະເທດ. ລັດຖະບານໄດ້ກຳນົດ 11 ແຜນງານ ແລະ 111 ໂຄງການ ຊຶ່ງມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸກຂົງເຂດວຽກງານການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນໄລຍະ 5 ປີ ເລີ່ມແຕ່ປີ 2006 ເຖິງ 2010. ຢູ່ທຸກໆເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໄດ້ມີຈຸດສຸມພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບຮອບດ້ານຂອງຕົນແຕ່ 2-3 ຈຸດ ແລະ ມີຫຼາຍບໍລິເວນຈຸດສຸມໄດ້ກາຍເປັນຕົວແບບການພັດທະນາຊຸມນະບົດຮອບດ້ານແບບຄົບຊຸດ ແລະ ກາຍເປັນໃຈກາງກຸ່ມບ້ານພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ເຮັດໃຫ້ໃບໜ້າຂອງເຂດຊຸມນະບົດມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ໃນຫຼາຍດ້ານ. ນອກຈາກນີ້, ໄດ້ມີການເອົາໃຈໃສ່ວຽກງານຈັດຕັ້ງພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກພັດທະນາຊຸມນະບົດແຕ່ຂັ້ນສູນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຮາກຖານໂດຍປະຕິບັດທິດນຳຂອງສູນກາງກ່ຽວກັບການຫັນລົງຮາກຖານຢ່າງຮອບດ້ານ. ສຳລັບຂັ້ນຮາກຖານ, ຜູ້ອາສາສະໝັກພັດທະນາຊຸມນະບົດຂັ້ນບ້ານໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນເຂດຈຸດສຸມພັດທະນາ, ຊຶ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນເຂດດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ມີວິທີການດຳລົງຊີວິດແບບໃໝ່ທີ່ກ້າວໜ້າກວ່າເກົ່າ.

24. ລັດຖະບານໄດ້ຖືເອົາການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກເປັນບຸລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງໃນນະໂຍບາຍພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຕົນ ໂດຍໄດ້ລົງທຶນໃສ່ວຽກງານພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດເປັນຈຳນວນຫຼາຍພິມຄວນໃນແຕ່ລະປີ, ສະເພາະໃນສົກປີ 2008-2009 ມີມູນຄ່າການລົງທຶນໃນທົ່ວປະເທດຈຳນວນ 344,12 ຕື້ ກີບ. ໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ, ລັດຖະບານໄດ້ລະດົມ ແລະ ຈັດສັນທຶນຮອນເຂົ້າໃສ່ວຽກງານດັ່ງກ່າວລວມມູນຄ່າທັງໝົດປະມານ 1,895 ຕື້ກີບ ຫຼື ປະມານ 190 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ລັດຖະບານກໍໄດ້ສ້າງກອງທຶນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ຂຶ້ນແຕ່ປີ 2003 ແລະ ໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ 6 ແຂວງ 19 ເມືອງ ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງກອງທຶນພັດທະນາຂັ້ນບ້ານ (ກພບ) ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ (ເລີ່ມແຕ່ປີ 2004 - 2007) ມີມູນຄ່າທັງໝົດ 41,7 ຕື້ ກີບ, ກວມເອົາ 47 ເມືອງ, ມີ 459 ບ້ານ ແລະ 22.809 ຄົວເຮືອນ. ຍ້ອນຄວາມພະຍາຍາມດັ່ງກ່າວ, ສປປ ລາວ ສາມາດຮັກສາອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ມີລັກສະນະຕໍ່ເນື່ອງ, ສະເລ່ຍຢູ່ໃນລະດັບ 7% ຕໍ່ປີ, ລາຍໄດ້ສະເລ່ຍປະມານ 810 ໂດລາຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່ປີ (ສະຖິຕິປີ 2008) ທຽບໃສ່ 300 ໂດລາຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່ປີໃນຊຸມປີ 1970 ກ່ອນມີການ

ປະຕິບັດນະໂຍບາຍປ່ຽນແປງໃໝ່; ອັດຕາສ່ວນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາກອນໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ຈາກ 48% ໃນປີ 1990 ຍັງເຫຼືອ 26,8% ໃນປີ 2008.

2. ສິດໃນການມີວຽກເຮັດງານທຳ

25. ສິດໃນການອອກແຮງງານຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໄດ້ຖືກຄັ້ງປະກັນໂດຍລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍແຮງງານຂອງ ສປປ ລາວ. ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນ ທຸກຄົນໄດ້ຊົມໃຊ້ສິດໃນການອອກແຮງ ງານຂອງຕົນ, ລັດຖະບານໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການພັດທະນາສິນເຊີງງານ ແລະ ວິຊາຊີບໃຫ້ປະຊາຊົນ ໂດຍໄດ້ສ້າງຕັ້ງແລະອະນຸຍາດໃຫ້ເອກະຊົນສ້າງສູນຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ, ຊຶ່ງປະຈຸບັນທົ່ວປະເທດມີສູນ ຝຶກທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນທັງໝົດຈຳນວນ 152 ແຫ່ງ: ພາກລັດ 60 ແຫ່ງ ແລະ ພາກເອກະຊົນມີ 92 ແຫ່ງ. ນອກຈາກສິ່ງເສີມວຽກເຮັດງານທຳຢູ່ພາຍໃນປະເທດໃຫ້ແຮງງານລາວແລ້ວ, ລັດຖະບານ ຍັງມີການຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ເພື່ອສົ່ງແຮງງານລາວໄປອອກແຮງງານຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ມາເຖິງ ປະຈຸບັນນີ້, ໄດ້ສົ່ງແຮງງານລາວໄປເຮັດວຽກຢູ່ຕ່າງປະເທດແບບຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍໄດ້ຈຳນວນ 16,390 ຄົນ, ເປັນຍິງ 4,156 ຄົນ ຊຶ່ງໄດ້ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ອັດຕາຫວ່າງງານຫລຸດລົງເຖິງ 1,4 % ຂອງກຳລັງແຮງງານໃນທົ່ວປະເທດໃນປີ 2005.

26. ຜູ້ອອກແຮງງານລາວໂດຍບໍ່ມີການຈຳແນກເພດໄວ ແລະ ຊັ້ນຄົນໄດ້ຮັບເງື່ອນໄຂອອກແຮງງານທີ່ ດີຂຶ້ນ, ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຕໍ່ສຸຂະພາບ, ເໝາະສົມກັບອາຍຸກະສານ, ແລະ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນທີ່ເທົ່າທຽມໃນວຽກງານທີ່ຄ້າຍຄືກັນ. ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກຳມະບານ ໃນປີ 2008 ແລະ ໄດ້ອອກດຳລັດຂອງລັດຖະບານຈຳນວນໜຶ່ງຊຶ່ງໄດ້ ເປັນພື້ນຖານທາງດ້ານກົດໝາຍສຳລັບການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຜູ້ອອກ ແຮງງານທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ.

3. ສິດໄດ້ຮັບການສຶກສາ

27. ການໄດ້ຮັບການສຶກສາແມ່ນສິດສຳຄັນອັນໜຶ່ງຂອງພົນລະເມືອງລາວ ຊຶ່ງຖືເປັນບູລິມະສິດ ອັນໜຶ່ງ ໃນນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ. ສິດໄດ້ຮັບການສຶກສາ ໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະ ນູນແຫ່ງ ສປປ ລາວ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ ສະບັບປັບປຸງທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາໃນປີ 2007 ນັ້ນ ແມ່ນຜັນຂະຫຍາຍມາຈາກລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໂດຍໄດ້ກຳນົດຫຼັກການໃນການພັດທະ ນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການສຶກສາ ແນໃສ່ໃຫ້ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງການສຶກສາໂດຍປາສະຈາກການຈຳ ແນກໃດໆທັງສິ້ນ, ທັງຮັບປະກັນສິດ ແລະ ພັນທະຂອງພົນລະເມືອງໃນຂົງເຂດການສຶກສາ. ລັດຖະບານ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ, ການຫລຸດຜ່ອນອັດຕາການກີກໜັງສື ຂອງແມ່ຍິງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າ.

28. ລະບົບການສຶກສາຂອງ ສປປ ລາວ ກຳລັງໄດ້ຮັບການປະຕິຮູບ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ. ການສຶກສາເປັນໃຈກາງຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ເປັນບູລິມະສິດໜຶ່ງໃນຍຸດທະສາດເພື່ອການເຕີບໂຕ ແລະ ລືບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ. ໃນທົດສະວັດນີ້, ລັດຖະບານໄດ້ກຳນົດຍຸດທະສາດການສຶກສາແຫ່ງຊາດແຕ່ 2001 ເຖິງ 2020, ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ແຕ່ປີ 2003-2015, ແຜນຍຸດທະສາດການປະຕິຮູບລະບົບການສຶກສາ 2006-2015 ແລະ ຂອບພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ, ເຊິ່ງເປັນເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍເພື່ອຂະຫຍາຍໂອກາດການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ນັບແຕ່ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນເຖິງການສຶກສາຊັ້ນສູງ.

29. ຈາກການສະຫຼຸບສຳຫລວດປະຈຳປີຂອງສູນສະຖິຕິ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຂ່າວສານການສຶກສາ ໃນປີ 2009 ເຫັນວ່າປະຈຸບັນໃນທົ່ວປະເທດມີໂຮງຮຽນເດັກ ແລະ ໂຮງຮຽນອະນຸບານ 1.123 ແຫ່ງ, ໂຮງຮຽນປະຖົມ 8.871 ແຫ່ງ, ໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ 1.125 ແຫ່ງ (ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ 722 ແຫ່ງ, ມັດທະຍົມຕອນປາຍ 35 ແຫ່ງ, ແລະ ມັດທະຍົມສົມບູນ 368 ແຫ່ງ), ໂຮງຮຽນອາຊີວະສຶກສາ 39 ແຫ່ງ, ສະຖາບັນການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນທັງໝົດ 152 ແຫ່ງ. ນອກນັ້ນດ້ານການເຂົ້າຮຽນກໍເຫັນວ່າພົນລະເມືອງທີ່ມີອາຍຸແຕ່ 15 ຫາ 40 ປີ ໄດ້ຮູ້ໜັງສືແລ້ວ 83,8%; ພົນລະເມືອງກຸ່ມທີ່ມີອາຍຸ ແຕ່ 15 ປີ ຂຶ້ນໄປຮູ້ໜັງສືແລ້ວ 78,51%. ອັດຕາການສຶກສາຂອງເດັກກ່ອນໄວຮຽນບັນລຸໄດ້ 19,7%, ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນສຸດທິຊັ້ນປະຖົມສຶກສາບັນລຸໄດ້ 91,6%, ອັດຕາເຂົ້າຮຽນລວມຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນບັນລຸໄດ້ 62,7%, ຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ 36,8%. ອັດຕາສ່ວນນັກສຶກສາຊັ້ນສູງຕໍ່ປະຊາກອນບັນລຸໄດ້ 1.977 ຄົນ/100.000 ຄົນ.

4. ສິດໄດ້ຮັບການປົນປົວ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບ

30. ຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ກໍເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ຈາກລັດຖະບານ. ສິດໄດ້ຮັບການປົນປົວ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບ ໄດ້ຖືກຄຳປະກັນໂດຍລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍສາທາລະນະສຸກ, ແລະ ກົດໝາຍອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ. ມາດຕາ 25 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນໄດ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ພັນທະຂອງລັດຖະບານໃນການພັດທະນາຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກເພື່ອສົ່ງເສີມມາດຕະຖານສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນລາວໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ລັດຖະບານໄດ້ມີມາດຕະການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການປົນປົວຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ຕັ້ງໜ້າສ້າງລະບົບກັນພະຍາດ ລວມທັງຕາໜ່າງການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍ, ຜູ້ທີ່ເສຍອົງຄະປະເພດຕ່າງໆຈາກສົງຄາມ, ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ສຸມໃສ່ແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ມາຮອດປະຈຸບັນ, ຕາ

ໜ່າງສາທາລະນະສຸກໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວເປັນກ້າວໆມາ, ມີໂຮງໝໍສູນກາງ 4 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍພາກ 4 ແຫ່ງ ແລະ ສູນປິ່ນປົວ 3 ແຫ່ງ (ສູນຕາ, ສູນຜິວໜັງ ແລະ ສູນພື້ນຟູຄົນພິການແຫ່ງ ຊາດ), ໂຮງໝໍແຂວງ 16 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍເມືອງ 126 ແຫ່ງ, ສຸກສາລາ 775 ແຫ່ງ, ແຕ່ສຸກສາລາທີ່ເຄື່ອນ ໄຫວໄດ້ມີ 742 ແຫ່ງກວມເອົາ 742 ກຸ່ມບ້ານ ຊຶ່ງລວມມີ 3,728 ບ້ານ. ນອກນັ້ນຍັງປະກອບຖືງຢາ ໃຫ້ບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກໂຮງໝໍ ແລະ ສຸກສາລາ ຈຳນວນ 5.688 ຖືງ, ເຮັດໃຫ້ຕາໜ່າງການບໍລິ ການດ້ານສາທາລະນະສຸກສາມາດປົກຄຸມໄດ້ 98% ຂອງຈຳນວນບ້ານທັງໝົດ. ມີອາສາສະໝັກບ້ານ ທັງໝົດ 13.907 ຄົນ, ເປັນຍິງ 2.780, ໝໍຕຳແຍ 5.094 ຄົນ, ແພດບ້ານ 504 ຄົນ, ແພດພື້ນເມືອງ 791 ຄົນ, ມີຄະນະກຳມະການບ້ານເພື່ອສຸຂະພາບທີ່ນຳພາເຄື່ອນໄຫວຂະບວນການອະນາໄມກັນພະ ຍາດຂອງປະຊາຊົນ.

31. ລັດຖະບານໄດ້ເອົາມາດຕະການທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບຂອງເດັກ ໂດຍໄດ້ຈັດ ຕັ້ງຂະບວນການປຸກລະດົມການສັກຢາແລະຢອດຢາກັນພະຍາດ ທີ່ບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່າໃນທຸກໆປີ. ລັດຖະ ບານ ໄດ້ແຕ່ງໜ່ວຍສັກຢາເຄື່ອນທີ່ລົງໄປເຄື່ອນໄຫວສັກຢາ ແລະ ຢອດຢາກັນພະຍາດໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ໄກຈາກໂຮງໝໍ ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການສັກຢາກັນພະຍາດ, ໄປ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ກໍໄດ້ໂຄສະນາສຸຂະສຶກສາ, ວຽກງານອະນາໄມກັນພະຍາດ ເປັນຕົ້ນ ການກັນພະຍາດ ຕິດຕໍ່, ການຊົມໃຊ້ນ້ຳສະອາດ, ວິດຖ່າຍທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກອະນາໄມ, ມີສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ດີ ແລະ ການ ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບອື່ນໆ ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກຫຼຸດລົງເທື່ອລະກ້າວ. ອັດຕາ ການຕາຍຂອງເດັກ 530 ຄົນ ໃນປີ 2000 ຫຼຸດລົງເປັນ 405 ຄົນ ຕໍ່ເດັກເກີດທີ່ມີຊີວິດ 100.000 ຄົນ ໃນປີ 2005. ໃນປີ 2005, ອາຍຸຍືນສະເລ່ຍຂອງພົນລະເມືອງ ແມ່ນ 61 ປີ, ໃນນີ້ 63 ປີ ສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ 59 ປີ ສຳລັບຜູ້ຊາຍ, ຖ້າສົມທົບໃສ່ປີ 1995 ແມ່ນ 52 ປີ ສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ 50 ປີ ສຳລັບ ຜູ້ຊາຍ.

32. ຈາກການສຳຫຼວດອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ໃນປີ 2000 ເຫັນວ່າ ໃນເຂດຊົນນະບົດຍັງສູງຫຼາຍ ແລະ ມີຄວາມແຕກໂຕນກັນຫຼາຍກັບເຂດຕົວເມືອງ. ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ, ໃນ 100, 000 ຄົນໃດ ແມ່ນ ມີຜູ້ເສຍຊີວິດ 170 ຄົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ມີນະໂຍບາຍພິເສດຕໍ່ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກ ສອກຫຼີກ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ., ໂດຍໄດ້ວາງ ແຜນຍຸດທະສາດຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນຍຸດທະສາດການສ້າງຜູ້ຊຳນານໃນການຊ່ວຍເຫຼືອແມ່, ການບໍລິການ ແບບຄົບຊຸດ ສຳລັບແມ່ແລະເດັກທີ່ເກີດໃໝ່/ເດັກນ້ອຍ, ການຫຼຸດຜ່ອນການຂາດສານອາຫານ ໂດຍ ສ້າງຍຸດທະສາດໂພຊະນາການແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານໂພຊະນາການແຫ່ງຊາດ ແຕ່ປີ 2010-2015, ແລະ ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບອື່ນໆ.

5. ສິດທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

33. ສປປ ລາວ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢ່າງຈະແຈ້ງ, ຊຶ່ງໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສົມວນຊົນ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການພິມຈຳໜ່າຍ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ມໍລະດົກແຫ່ງຊາດ, ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍ ນາມມະຍົດສິລະປິນລາວ ແລະ ນິຕິກຳອື່ນໆ ທີ່ແນໃສ່ສົ່ງເສີມການພັດທະນາວຽກງານວັດທະນະທຳ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ຂອບກົດໝາຍນີ້ເປັນພື້ນຖານຄຳປະກັນສິດ ແລະ ພັນທະຂອງພົນລະເມືອງໃນການຮັບ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

34. ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວຂ້າງເທິງ, ພົນລະເມືອງລາວໄດ້ຊົມໃຊ້ສິດໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານນັບມື້ນັບກ້ວາງຂວາງ. ສົມວນຊົນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ອັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນໜັງສືພິມລາຍວັນ, ລາຍສັບປະດາ, ວາລະສານລາຍປີ, ລາຍເດືອນ, ລາຍໄຕມາດ ລວມທັງຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ມາເຖິງປະຈຸບັນ ມີເຖິງ 80 ກ່ວາສະບັບ. ພ້ອມກັນນີ້ ສື່ອີເລັກໂຕຼນິກ ເຊັ່ນ: ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ, ໂທລະພາບ, ອິນເຕີເນັດ ແລະ ອື່ນໆ ໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ. ປະຈຸບັນນີ້ ຄື້ນກະຈາຍສຽງ ກວມເອົາ 80% ແລະ ຄື້ນກະຈາຍພາບ ກວມເອົາ 60% ຂອງພື້ນທີ່ທົ່ວປະເທດ ແລະ ຈະສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ. ຮອດປີ 2015 ຄື້ນວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ແລະ ພາບ ຈະກວມເອົາ 100% ຂອງພື້ນທີ່ທົ່ວປະເທດ. ສະຖານີວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ມີຈຳນວນ 37 ແຫ່ງ ແລະ ສະຖານີໂທລະພາບ 29 ແຫ່ງ ໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ປະຈຸບັນ ລາຍການວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ແລະ ໂທລະພາບແຫ່ງຊາດ ແລະ ບາງສະຖານີທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ອອກອາກາດລາຍການເປັນພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສາທາງການ ເຊັ່ນ: ພາສາມົ້ງ ແລະ ພາສາກຶມມຸ. ນອກຈາກສົມວນຊົນພາຍໃນປະເທດແລ້ວ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າຍັງສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງໄດ້ຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ເວບໄຊ (Website), ວິທະຍຸອິດສະຫຼາລີ, ວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະພາບທາງດນາມ, ຈີນ ແລະ ໄທ, RFI, VOA, BBC, CNN, CNBC ແລະ ອື່ນໆ.

35. ເພື່ອຮັບປະກັນສິດໃນການໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງພົນລະເມືອງ, ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍທ້ອງສະໝຸດ, ຫ້ອງອ່ານໜັງສືຕາມຮາກຖານ, ຫ້ອງການບ້ານ ແລະ ໂຮງຮຽນ; ມີຫ້ອງສະໝຸດເຄື່ອນທີ່, ຕູ້ປື້ມ, ຖົງເມປື້ມ, ລົດສະໝຸດເຄື່ອນທີ່ ແລະ ເຮືອສະໝຸດເຄື່ອນທີ່ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຜ່ານພາຫະນະສື່ສັງພິມເຫຼົ່ານັ້ນ.

36. ໂດຍເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, ລັດຖະບານໄດ້ມີແຜນການສ້າງບ້ານວັດທະນະທຳ ຊຶ່ງເປັນບາດກ້າວໜຶ່ງໃນການສ້າງບ້ານພັດທະນາ. ມາຮອດປະຈຸບັນ 150,000 ກ່ວາຄອບຄົວ ໄດ້ກາຍເປັນຄອບຄົວວັດທະນະທຳ, 580 ກ່ວາບ້ານ ແລະ 03 ກຸ່ມບ້ານໄດ້ກາຍເປັນບ້ານ

ແລະ ກຸ່ມບ້ານວັດທະນະທຳ, ແລະ ໃນທົ່ວປະເທດ ສູນວັດທະນະທຳເດັກ 35 ແຫ່ງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ.

6. ສິດໄດ້ຮັບທີ່ຢູ່ອາໄສ

37. ລັດຖະທຳມະນູນ ໄດ້ກຳນົດສິດດັ່ງກ່າວໃນມາດຕາ 28 ແລະ 40. ລັດຖະບານ ພະຍາຍາມຕອບສະໜອງເຮືອນຢູ່ ແລະ ທີ່ດິນໃຫ້ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນຕາມຄວາມສາມາດຂອງງົບປະມານຂອງລັດ. ທັງໄດ້ປະຕິບັດນະໂຍບາຍອັນສ້າງສັນ, ກົດໝາຍ, ແລະ ລະບຽບການທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ເຮືອນຢູ່, ລັດຖະບານລາວໄດ້ປະຕິບັດນະໂຍບາຍສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາໂດຍໄດ້ດຳເນີນໂຄງການມອບດິນມອບປ່າໃຫ້ປະຊາຊົນນຳໃຊ້, ໄດ້ຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ເຂດພູດອຍ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກທີ່ເຄີຍດຳລົງຊີວິດດ້ວຍການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ການປູກຝົນ ແລະ ເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍຢ່າງກະແຈກກະຈາຍ, ພ້ອມທັງໄດ້ສະໜອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຈຳເປັນອີກດ້ວຍ. ນະໂຍບາຍການຈັດສັນພູມລຳເນົາຄືນໃໝ່ໃນເຂດພູດອຍ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໄດ້ທຳມາຫາກິນທີ່ມີລັກສະນະໝັ້ນຄົງໂດຍສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂອງລັດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມເຊັ່ນ: ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ, ຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ອື່ນໆໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຮັບການທົດແທນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອອັນເໝາະສົມໃນການຕັ້ງຖິ່ນຖານຄືນໃໝ່ຕາມລະບຽບການຂອງລັດຖະບານ.

ຂ. ສິດທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ສິດຂອງພົນລະເມືອງ

1. ສິດໃນການເຂົ້າຮ່ວມວຽກງານຂອງລັດ.

38. ສິດໃນການເລືອກຕັ້ງ ແລະ ສະໝັກຮັບເລືອກຕັ້ງ ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການເລືອກຕັ້ງສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ. ພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກເພດ, ຊົນເຜົ່າ, ການເຊື່ອຖື, ຖານະໃນສັງຄົມ, ທີ່ຕັ້ງພູມລຳເນົາ, ວິຊາຊີບ ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ສິບແປດປີຂຶ້ນໄປລ້ວນແຕ່ມີສິດປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ຊາວເອັດປີຂຶ້ນໄປ ລ້ວນແຕ່ມີສິດສະໝັກຮັບເລືອກຕັ້ງເປັນສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ. ໃນການເລືອກຕັ້ງສະພາແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ VI ໃນເດືອນ ເມສາ 2006 ໄດ້ມີຜູ້ລົງຄະແນນສຽງຫຼາຍກວ່າ 99,76% ຂອງຜູ້ມີສິດປ່ອນບັດ, ອັນນີ້ໄດ້ສະແດງເຖິງຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ລະບອບປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນ ທີ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຈຸດພິເສດທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງ ສປປ ລາວ, ທັງສະແດງເຖິງການປະຕິບັດສິດເປັນເຈົ້າປະເທດຊາດ ແລະ ສິດປະຊາທິປະໄຕຂອງປະຊາຊົນລາວໃນການຕັດສິນຊາຕາກຳຂອງຕົນ. ປະຊາຊົນລາວທຸກຄົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການ

ຄຸ້ມຄອງ, ບໍລິຫານປະເທດຊາດໂດຍຜ່ານຕົວແທນຂອງຕົນ ທີ່ໄດ້ຖືກເລືອກຕັ້ງເຂົ້າໃນສະພາແຫ່ງຊາດ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ປະຊາຊົນມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນຂະບວນການສ້າງແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຢູ່ໃນລະດັບພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ. ສະພາແຫ່ງຊາດຊຸດທີ VI ມີສະມາຊິກທັງໝົດ 115 ທ່ານ, ໃນນັ້ນປະກອບດ້ວຍຕົວແທນຂອງບັນດາເຜົ່າ ແລະ ເພດຍິງ. ໃນໄລຍະກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດແຕ່ລະຄັ້ງ, ໄດ້ມີການຖ່າຍທອດສິດຜ່ານໂທລະພາບ, ອອກອາກາດທາງວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ແລະ ຈັດໃຫ້ມີໂທລະສັບສາຍດ່ວນ, ຊຶ່ງປະຊາຊົນສາມາດສະເໜີຄວາມຄິດເຫັນ, ຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳ ແລະ ແຈ້ງບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກະທົບຕໍ່ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເຂົາເຈົ້າ ອັນເນື່ອງມາຈາກການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ.

39. ສປປ ລາວ ໄດ້ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານປັບປຸງບູລະນະລະບົບການປົກຄອງໃນທຸກຂັ້ນເພື່ອໃຫ້ສາມາດສະໜອງການບໍລິການຂອງລັດໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງກົງຈັກການປົກຄອງບໍລິຫານໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ, ມີຄວາມໂປ່ງໃສ, ເປັນທຳ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ. ໃນປະຈຸບັນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ພວມພິຈາລະນາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມໃນການສ້າງຕັ້ງສານປົກຄອງ ແລະ ສະພາປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະຊາຊາຊົນທຸກຊົນເຜົ່າໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດມີອົງການຕົວແທນຂອງຕົນໃນທຸກຂັ້ນເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ປະໂຫຍດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

2. ການຮັບປະກັນສິດມີຊີວິດ, ອິດສະຫຼະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພສ່ວນບຸກຄົນ

40. ສິດຂອງພົນລະເມືອງໃນການມີຊີວິດ ໄດ້ຮັບການຄັ້ງປະກັນດ້ວຍບົດບັນຍັດຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກົດໝາຍອາຍາ. ໂທດປະຫານຊີວິດແມ່ນມາດຕະການພິເສດຂອງການລົງໂທດສຳລັບການກະທຳຜິດທາງອາຍາໃນສະຖານໜັກເປັນພິເສດເທົ່ານັ້ນ.

41. ສິດໂດຍບໍ່ມີໃຜຈະລ່ວງລະເມີດໄດ້ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ກຽດສັກສີ ແລະ ເຄຫະສະຖານ, ສິດໄດ້ຮັບຄວາມປອດໄພສ່ວນບຸກຄົນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ ແລະ ປົກປ້ອງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ .

3. ສິດເສລີພາບໃນການບໍ່ຖືກທຳລະມານ.

42. ໃນຂອບກົດໝາຍ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ການທຳລະມານແມ່ນການກະທຳທີ່ຜິດກົດໝາຍ. ການກະທຳທຳລະມານ, ການໃຊ້ມາດຕະການ ຫຼື ການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຕໍ່ຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ນັກໂທດແມ່ນເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ. ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ໃນການສືບສວນ-

ສອບສວນຜູ້ຖືກຫາ ຫຼື ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີ, ຫ້າມເຈົ້າໜ້າທີ່ ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ທຸບຕີ ຫຼື ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນໆທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ. ກົດໝາຍອາຍາໄດ້ກຳນົດແຈ້ງກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍການລົງໂທດຜູ້ກະທຳຜິດ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນການດັດສ້າງເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກະທຳຜິດຫັນປ່ຽນກັບກາຍມາເປັນຄົນດີ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນເພື່ອທຳລະມານຜູ້ກະທຳຜິດ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ປະຈຸບັນອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກຳລັງປັບປຸງສະພາບເງື່ອນໄຂຄ້າຍຄຸມຂັງ ແລະ ດັດສ້າງຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງປະເທດ. ພ້ອມກັນນີ້, ກຳລັງຄົ້ນຄວ້າສ້າງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຄ້າຍຄຸມຂັງ, ໄດ້ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ຄ້າຍຄຸມຂັງກ່ຽວກັບຫຼັກການຂອງສາກົນໃນການປະຕິບັດຕໍ່ນັກໂທດ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ຄະນະຜູ້ແທນຕ່າງປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຈຳນວນໜຶ່ງ ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດເຂົ້າຢ້ຽມຢາມສະຖານທີ່ຄຸມຂັງ ແລະ ດັດສ້າງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ບາງແຂວງ.

4. ສິດໃນການພິຈາລະນາຄະດີຢ່າງຍຸຕິທຳ.

43. ສປປ ລາວ ມີນະໂຍບາຍສ້າງລັດແຫ່ງກົດໝາຍ ແລະ ຮັບປະກັນການດຳເນີນຄະດີຢ່າງຍຸຕິທຳ. ບັນດາອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມເພື່ອປະຕິບັດສິດສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງລາວ ຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ຕໍ່ໜ້າສານຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ. ສິດໃນການໄດ້ຮັບການດຳເນີນຄະດີຢ່າງຍຸຕິທຳໄດ້ຖືກຄຳປະກັນໃນລະບົບຍຸຕິທຳຕາມກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຕົ້ນແມ່ນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ.

5. ສິດເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຖື.

44. ສິດເສລີພາບໃນການເຊື່ອຖື ຫຼື ບໍ່ເຊື່ອຖືສາສະໜາຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໄດ້ຮັບການຄຳປະກັນໂດຍລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ. ລັດຖະທຳມະນູນມາດຕາ 9 ແລະ 43 ໄດ້ລະບຸສິດດັ່ງກ່າວ. ນອກຈາກນີ້, ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 92/ນຍ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປ້ອງການເຄື່ອນໄຫວສາສະໜາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງເປັນການປົກປ້ອງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຂອງບັນດາອົງການສາສະໜາ ແລະ ສາສະນິກະຊົນຂອງສາສະໜາຕ່າງໆ ໃນ ສປປ ລາວ. ພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນລ້ວນແຕ່ມີສິດສະເໝີພາບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍໃນການເຊື່ອຖື ຫຼື ບໍ່ເຊື່ອຖືສາສະໜາຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

6. ສິດໃນການປາກເວົ້າ, ຂີດຂຽນ, ໂຮມຊຸມນຸມ ແລະ ສະມາຄົມ.

45. ເສລີພາບສິດໃນການປາກເວົ້າ, ຂີດຂຽນ, ໂຮມຊຸມນຸມ ແລະ ສະມາຄົມ ແມ່ນໄດ້ຖືກຄຳປະກັນໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ລັດຖະທຳມະນູນ ມາດຕາ 44 ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າພົນລະ

ເມືອງລາວມີສິດເສລີພາບໃນການປາກເວົ້າ, ຂີດຂຽນ, ໂຮມຊຸມນຸມ, ຈັດຕັ້ງສະມາຄົມ ແລະ ເດີນຂະບວນທີ່ບໍ່ຂັດກັບລະບຽບກົດໝາຍ. ບັນດາກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງລວມມີກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສົມວນຊົນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການພິມຈຳໜ່າຍ, ກົດໝາຍກຳມະບານ ແລະ ດຳລັດວ່າດ້ວຍອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມເປັນຕົ້ນ. ການລ່ວງລະເມີດເສລີພາບຂອງບຸກຄົນໃນການປາກເວົ້າ, ຂີດຂຽນ, ການໂຮມຊຸມນຸມ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນການທຳຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງຜູ້ລະເມີດຈະຖືກລົງໂທດຕາມກໍລະນີໝັກ ຫຼື ເບົາ, ການຊົມໃຊ້ສິດເສລີພາບໃນດ້ານນີ້ຈະຕ້ອງບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິດເສລີພາບຂອງຜູ້ອື່ນ.

7. ສິດໃນການຮ້ອງທຸກ , ຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ສະເໜີຂໍຄວາມເປັນທຳຂອງປະຊາຊົນ.

46. ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມແລະນຳໃຊ້ມາດຕະການດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ບໍລິຫານໃນການປົກປ້ອງສິດຂອງປະຊາຊົນໃນການຮ້ອງທຸກ, ຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ສະເໜີຂໍຄວາມເປັນທຳຕໍ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດ. ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດກໍຄືພົນລະເມືອງທົ່ວໄປລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີພັນທະປະຕິບັດຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍ, ລັດປົກປ້ອງສິດອິດສະຫລະພາບ ແລະ ສິດປະຊາທິປະໄຕຂອງປະຊາຊົນທີ່ບໍ່ມີໃຜຈະລ່ວງລະເມີດໄດ້. ລັດຖະທຳມະນູນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫ້າມທຸກການກະທຳແບບອາຍາສິດ, ຂົ່ມຂູ່ອັນຈະກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍເຖິງກຽດສັກສີ, ຮ່າງກາຍ, ຊີວິດ, ຈິດໃຈ ແລະ ຊັບສົມບັດຂອງປະຊາຊົນ. ທຸກໆຄົນທີ່ສິດເສລີພາບຂອງຕົນຖືກລ່ວງລະເມີດໂດຍການກະທຳຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດກໍຄືບຸກຄົນທີສາມສາມາດຮ້ອງທຸກ, ຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ສະເໜີຂໍຄວາມເປັນທຳ. ຂອບກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ຄຳປະກັນສິດດັ່ງກ່າວ ລວມມີກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສານປະຊາຊົນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ແລະ ກົດໝາຍສະເພາະອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດນຳໃຊ້ສິດໃນການຮ້ອງທຸກ, ຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ສະເໜີຂໍຄວາມເປັນທຳຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ໃນປີ 2006, ສະພາແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ຊຶ່ງກົດໝາຍດັ່ງກ່າວໃຫ້ສິດແກ້ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນການຍື່ນຄຳຮ້ອງທຸກຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ກົດໝາຍນີ້ປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງບຸກຄົນ ແລະ ລວມໝູ່, ຊຶ່ງເປັນມາດຕະການໃໝ່ທາງດ້ານນິຕິບັນຍັດໃນລະບົບຍຸຕິທຳທີ່ກຳນົດລະບຽບການເພື່ອໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຍື່ນຄຳຮ້ອງຢ່າງສະດວກ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ແລະ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຢ່າງມີປະສິດທິພາບຈາກອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ສົ່ງຫາອົງການບໍລິຫານເອີ້ນວ່າ ຄຳສະເໜີ; ຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ສົ່ງຫາອົງການຕຸລາການເອີ້ນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ; ແລະ ຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ສົ່ງຫາສະພາແຫ່ງຊາດ ເອີ້ນວ່າ ຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳ. ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກຕອບຮັບເປັນຢ່າງດີຈາກປະຊາຊົນຢ່າງກ້ວາງຂວາງອັນໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການສ້າງສັງຄົມລາວໃຫ້ມີຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ຍຸຕິທຳສຳລັບທຸກໆຄົນໂດຍບໍ່ມີການຈຳແນກຖານະທາງດ້ານສັງຄົມ, ເພດ, ໄວ, ເຊື້ອຊາດ, ສັນຊາດ, ຊົນເຜົ່າ, ສາສະໜາ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນລະບົບຍຸຕິທຳຂອງ ສປປ ລາວ ກໍລະນີທີ່ບໍ່ຮ້າຍແຮງແມ່ນແກ້ໄຂໂດຍບໍ່ຜ່ານລະບົບສານ ແຕ່ອີງໃສ່ຮີດຄອງປະເພນີຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າເປັນຫຼັກໃນການແກ້ໄຂ. ໃນນັ້ນ, ຜ່ານການແກ້ໄຂໂດຍໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານຊຶ່ງໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນ

ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂີ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານແມ່ນແກ້ໄຂບັນດາຂີ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆ ແລະ ການກະທຳຜິດທາງອາຍາສະຖານເປົ່າ.

ຄ. ການປົກປ້ອງສິດຂອງກຸ່ມຄົນສະເພາະ

1. ສິດຂອງຊົນເຜົ່າ.

47. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ດຳເນີນນະໂຍບາຍເສີມສ້າງຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຊົນເຜົ່າຢ່າງສະເໝີຕົ້ນສະເໝີປາຍ. ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ສັງຄົມລາວມີການຈຳແນກເຊື້ອຊາດ ຫຼື ການຈຳແນກຊົນເຜົ່າ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວລັດຖະທຳມະນູນມາດຕາ 8 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ລັດປະຕິບັດນະໂຍບາຍສາມັກຄີ ແລະ ສະເໝີພາບລະຫວ່າງເຜົ່າຕ່າງໆ. ທຸກຊົນເຜົ່າລ້ວນແຕ່ມີສິດປົກປັກຮັກສາ, ເສີມຂະຫຍາຍຮິດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງຕົນ ແລະ ຂອງຊາດ. ຫ້າມທຸກການກະທຳແບ່ງແຍກ ແລະ ການປະພຶດຈຳແນກລະຫວ່າງເຜົ່າດ້ວຍກັນ. ລັດປະຕິບັດທຸກມາດຕະການເພື່ອຂະຫຍາຍ ແລະ ຍົກລະດັບເສດຖະກິດ, ສັງຄົມຂອງທຸກຊົນເຜົ່າໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ການກະທຳແບ່ງແຍກຄວາມສາມັກຄີກໍຄືການກໍ່ຄວາມອາຄາດບາດໝາຍລະຫວ່າງຊົນເຜົ່າ, ການຈຳແນກ, ການແບ່ງແຍກ, ການກົດກັນ, ການຈຳກັດການເຂົ້າຮ່ວມ ຫຼື ການເລືອກປະຕິບັດຕໍ່ບຸກຄົນອື່ນເນື່ອງຈາກເຫດຜົນທາງດ້ານຊົນເຜົ່າແມ່ນລ້ວນແຕ່ເປັນການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ຊຶ່ງໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍອາຍາ (ມາດຕາ 66 ແລະ ມາດຕາ 176). ບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຮ່ວມກັນດ້ວຍຄວາມສັນຕິສຸກ ແລະ ມີສິດສະເໝີພາບກັນຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ.

48. ລັດຖະບານລາວມີຄວາມພະຍາມໃນການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງທຸກຊົນເຜົ່າເພື່ອແນໃສ່ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ, ໂດຍໄດ້ເລັ່ງໃສ່ການສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ລົບລ້າງການກົກໜັງສືຂອງຊົນເຜົ່າໃນເຂດຊົນນະບົດ, ເຂດພູດອຍ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກວິທະຍາການໃນການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ໄດ້ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການປ່ຽນແປງແບບແຜນດຳລົງຊີວິດທີ່ອີງໃສ່ທຳມະຊາດ ແລະ ຮີດເກົ່າຄອງເດີມ, ໄດ້ດຳເນີນການສ້າງບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ, ໄດ້ສ້າງຕັ້ງກອງທຶນພັດທະນາຂັ້ນບ້ານ, ຂະຫຍາຍເສັ້ນທາງລົດໄປສູ່ຊົນນະບົດ, ຂະຫຍາຍຕາໜ່າງການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກໄປສູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ຍົກຍ້າຍຈັດສັນທີ່ຢູ່ຖາວອນ ແລະ ສ້າງອາຊີບທີ່ໝັ້ນຄົງ, ແກ້ໄຂບັນຫາການເຄື່ອນຍ້າຍແບບຊະຊາຍ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດແບບເຄື່ອນລອຍໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ມີນະໂຍບາຍພິເສດຕໍ່ການສົ່ງເສີມການສຶກສາຂອງບັນດາເຜົ່າ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ໂດຍການສ້າງຕັ້ງໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມສາມັນຊົນເຜົ່າ ແລະ ໂຮງຮຽນເຕັກນິກພ້ອມທຸກແຂວງໃນທົ່ວປະເທດ ເພື່ອສ້າງໂອກາດໃຫ້ນັກຮຽນຊົນເຜົ່າແລະຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ ໄດ້ຮັບການສຶກສາ.

49. ການຮັບປະກັນຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງເຜົ່າແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ຕິດພັນກັບພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງທຸກກະຊວງ, ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນຂອງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ອົງການ ຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມເປັນຕົ້ນແມ່ນສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ, ຄະນະຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ, ສະຫະ ພັນກຳມະບານລາວ, ສະຫະພັນນັກຮົບເກົ່າແຫ່ງຊາດ ແລະ ອົງການກາແດງລາວ, ແຕ່ອົງການທີ່ເປັນ ໃຈກາງໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຂອງຊົນເຜົ່າລວມມີແນວລາວສ້າງຊາດ, ກຳມາທິການບັນດາ ເຜົ່າຂອງ ສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

2. ສິດທິແມ່ຍິງ.

50. ສປປ ລາວ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ຊຶ່ງໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ໃນລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ, ກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍແຮງງານ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ, ແລະ ເອກະສານທາງດ້ານກົດໝາຍອື່ນໆ. ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງທ້າວທັນແຜນນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງແຕ່ປີ 2006 ຈົນເຖິງປີ 2010; ແຜນນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ, ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງປະເທດ; ແຜນປະຕິບັດງານປົກກິ່ງ, ສົນທິສັນຍາຊົດ ແລະ ເປົ້າໝາຍສະ ຫັດສະວັດເພື່ອການພັດທະນາ. ແຜນນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນແນໃສ່ແກ້ ໄຂບັນຫາ ແລະ ສິ່ງກົດຂວາງທີ່ເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ. ລັດຖະບານໄດ້ລິເລີ່ມເຊື່ອມບົດ ບາດຍິງ-ຊາຍເຂົ້າໃນແຜນການ, ແຜນງານ, ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆເປັນຕົ້ນແມ່ນຂະບວນ ການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ໃຫ້ໂອກາດແມ່ຍິງເຂົ້າມາມີສ່ວນ ຮ່ວມໃນການວິໄຈບັນຫາ, ຊອກຫາວິທີການແກ້ໄຂຮ່ວມກັບເພດຊາຍ ພ້ອມທັງມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕິດ ຕາມກວດກາບັນດາໂຄງການພັດທະນາເພື່ອເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຂຶ້ນ.

51. ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມສິດທິຂອງແມ່ຍິງ ລວມມີອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ເຊັ່ນ: ກະຊວງສຶກສາທິການ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ຄະນະກຳມາທິການ ແຫ່ງຊາດເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ, ຄະນະຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ ລາວ ແລະ ອື່ນໆ. ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງເຫຼົ່ານີ້ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທັງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເພື່ອ ການພັດທະນາຂຶ້ນໃນປີ 1997 ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນໃຫ້ຄຳປຶກສາແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍໃນປີ 2004 ໂດຍມີຈຸດປະສົງໃຫ້ຄຳປຶກສາດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ການຊ່ວຍເຫລືອແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍຜູ້ຖືກ ເຄາະຮ້າຍຈາກການຄ້າມະນຸດ, ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງໃນຄອບຄົວ ແລະ ການຊຸດຮີດທາງເພດ. ສູນ ດັ່ງກ່າວໄດ້ໃຫ້ຄຳປຶກສາແກ່ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈຳນວນ 441 ຄົນ, ລວມທັງ ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກການຄ້າ

ມະນຸດທີ່ກັບມາຈາກປະເທດໄທຈຳນວນ 144 ຄົນ; ໄດ້ໃຫ້ຄຳປຶກສາແບບເຊິ່ງໜ້າ ແລະ ທາງໂທລະສັບ ຈຳນວນ 1.563 ຄັ້ງ, ມີຈຳນວນ 280 ເລື່ອງ.

52. ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຜົນສຳເລັດຢ່າງຫລວງຫລາຍໃນການຮັບປະກັນສິດທິຂອງແມ່ຍິງ. ການເລືອກຕັ້ງ ສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດໃນຊຸດທີ VI, ແມ່ຍິງໄດ້ຮັບເລືອກເຖິງ 29 ທ່ານໃນຈຳນວນສະມາຊິກ ສະພາແຫ່ງຊາດທັງໝົດ 115 ທ່ານ (33,5%), ຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນ ຂັ້ນນຳຂອງລັດຖະບານ ແລະ ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດໃນທຸກຂັ້ນແມ່ນມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະ ກ້າວ. ມາເຖິງປະຈຸບັນ, ແມ່ຍິງທີ່ເປັນພະນັກງານຂອງລັດ ມີ 35 ພັນກ່ວາຄົນ (38.9%), ແມ່ຍິງຢູ່ໃນຊົງ ເຂດເສດຖະກິດຈຳນວນ 54%. ນອກຈາກນີ້, ແມ່ຍິງມີສິດຂໍລາພັກການໄດ້ເຖິງ 3 ເດືອນໃນການລ້ຽງດູ ລູກນ້ອຍໂດຍບໍ່ມີການຕັດເງິນເດືອນ ແລະ ສິດທິພິເສດອື່ນໆ, ແມ່ຍິງຍັງມີສິດອອກຊື້ຮ່ວມກັບສາມີຢູ່ໃນ ໃບຕາດິນ ແລະ ເອກະສານຢັ້ງຢືນອື່ນໆ, ສິດໃນການຮັກສານາມສະກຸນເດີມຂອງຕົນເອງພາຍຫຼັງແຕ່ງ ດອງ, ສິດໃນການສືບທອດມູນມໍລະດົກ ແລະ ອື່ນໆ. ສປປ ລາວໄດ້ສົ່ງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດພາຍໃຕ້ ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ແລະ ປ້ອງກັນບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວໃນ ທ້າຍປີ 2009. ປະຈຸບັນ, ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ພວມຈັດຕັ້ງຜັນຂະ ຫຍາຍຄຳເຫັນມ້ວນທ້າຍຂອງຄະນະກຳມະການລົບລ້າງທຸກຮູບການຂອງແມ່ຍິງ.

3. ສິດທິເດັກ.

53. ສປປ ລາວ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກນ້ອຍ ຊຶ່ງໄດ້ດຳ ເນີນມາດຕະການເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບບັນດາຫຼັກການ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂອງສົນທິ ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກພ້ອມທັງມີຄວາມພະຍາຍາມສູງເພື່ອປະຕິບັດໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳຂັ້ນເຊັ່ນ: ລັດ ຖະທຳມະນູນ ມາດຕາ 29 ກໍໄດ້ກຳນົດເນື້ອໃນທີ່ສອດຄ່ອງກັບເນື້ອໃນສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກ; ໄດ້ປັບປຸງກົດໝາຍ ແລະ ສ້າງກົດໝາຍໃໝ່ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍອາຍາ, ກົດໝາຍຄອບຄົວ, ກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍການສຶກສາ, ກົດໝາຍແຮງງານ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການອານະໄມ, ກັນພະຍາດ ແລະ ສິ່ງເສີມຊຸ ຂະພາບ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັນຊາດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍມູນມໍລະດົກ ແລະ ພື້ນຖານການສືບທອດ ມູນມໍລະດົກ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພັນທະປ້ອງກັນຊາດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ, ກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຂໍ້ຜູກພັນໃນສັນຍາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການ ພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ສຳຄັນແມ່ນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ, ຊຶ່ງບັນດາເນື້ອໃນກົດໝາຍເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດ ຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກ.

54. ລັດຖະບານໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບແມ່ແລະເດັກ, ການພັດທະນາເດັກຢ່າງຮອບ ດ້ານ ແລະ ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ໂດຍໄດ້ສ້າງຕັ້ງກົນໄກ

ປະສານງານລະດັບຊາດ ເພື່ອເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານກ່ຽວກັບວຽກງານສິດທິເດັກ ທີ່ເອີ້ນວ່າ: ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອແມ່ແລະເດັກແຫ່ງຊາດ (ຄດມຊ) ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳພາ ແລະ ເປັນປະທານຂອງທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ, ຜູ້ປະຈຳການລັດຖະບານ ແລະ ສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມາທິການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນປະກອບດ້ວຍບັນດາລັດຖະມົນຕີ ແລະ ບັນດາທ່ານລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການຂອງບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ປະກອບເຂົ້າເປັນຮອງປະທານ ຫຼື ເປັນກຳມະການ. ມີສາຍໄຍການຈັດຕັ້ງໃນທົ່ວປະເທດ ແຕ່ຂັ້ນສູນກາງລົງຮອດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳ-ນຳພາ ແລະ ເປັນປະທານຂອງທ່ານເຈົ້າແຂວງ ຫຼື ທ່ານຮອງເຈົ້າແຂວງ ສຳລັບຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂອງທ່ານເຈົ້າເມືອງ ຫຼື ທ່ານຮອງເຈົ້າເມືອງ ສຳລັບຢູ່ຂັ້ນເມືອງ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີບັນດາອົງການຕົວແທນ ຫຼື ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ການພັດທະນາເດັກດ້ານການສຶກສາ ແລະ ການປົກປ້ອງສິດແລະຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກນ້ອຍ ເປັນຕົ້ນ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິການ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ, ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ, ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ, ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ, ສະມາຄົມຄົນພິການລາວ ແລະ ອື່ນໆ. ອົງການເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ ແລະ ປະສານງານຮ່ວມກັນທັງໃນຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

55. ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຜົນສຳເລັດໃນການຮັບປະກັນສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກເປັນກ້າວໆມາ, ຊຶ່ງສະແດງອອກໃນການຮັບຮອງເອົາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດກ່ຽວກັບວຽກງານເດັກເຊັ່ນ: ແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດສຳລັບເດັກນ້ອຍ, ແຜນງານແຫ່ງຊາດຕ້ານການຄ້າ ແລະ ຊູດຮີດທາງເພດເດັກສຳລັບໄລຍະປີ 2007 – 2011, ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍໄພຊະນາການ, ແລະ ອື່ນໆ. ລັດຖະບານໄດ້ຖືເອົາວຽກງານການເບິ່ງແຍງດູແລ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ ເປັນວຽກບູລິມະສິດແຖວໜ້າ ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ຖືເອົາວຽກງານສັກຢາ ແລະ ຢອດຢາກັນພະຍາດ ເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ເປັນໃຈກາງເຊື່ອມສານວຽກງານຮັກສາສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ວຽກງານອື່ນໆຂອງແມ່ແລະເດັກ. ໃນແຕ່ລະປີ ໄດ້ຈັດກິດຈະກຳຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນລະດັບຊາດ ເພື່ອປຸກລະດົມຂະບວນການສັກຢາ ແລະ ຢອດຢາກັນພະຍາດ ໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ໂດຍມີການນຳສູງສຸດຂອງປະເທດ (ທ່ານປະທານປະເທດ) ແລະ ການນຳຂັ້ນສູງຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ຂອງລັດຖະບານ (ທ່ານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ) ໄດ້ໃຫ້ກຽດເຂົ້າຮ່ວມ. ການປົກປ້ອງ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດທິຂອງເດັກໄດ້ຖືກຫັນເຂົ້າສູ່ບັນດາແຜນການ ແລະ ຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຊຶ່ງໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍລາວໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຊົມໃຊ້ສິດຕ່າງໆຂອງເຂົາເຈົ້ານັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ. ການປິ່ນປົວ ແລະ ກວດສຸຂະພາບໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ ແລະ ບັນດາມາດຕະການໃນການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກ ແລະ ອັດຕາການຂາດສານອາຫານໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ນອກນັ້ນ, ລັດຖະບານ ຍັງຖືເອົາວຽກງານການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເປັນແຜນຍຸດທະສາດບຸລິມະສິດຂອງການພັດທະນາປະເທດຊາດ ທັງໃນສະເພາະໜ້າ ແລະ ໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍຖືເອົາວຽກງານການສຶກສາເປັນໃຈກາງ.

ການເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກ ໃນເກນອາຍຸທີ່ເໝາະສົມ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ນອກຈາກນີ້, ກໍໄດ້ຂະຫຍາຍ ໂຄງການຮຽນຮ່ວມລະຫວ່າງເດັກພິການ ແລະ ເດັກປົກກະຕິ. ປະຈຸບັນໃນທົ່ວປະເທດມີໂຮງຮຽນກິນ ນອນຊົນເຜົ່າ 20 ແຫ່ງ, ມີນັກຮຽນທັງໝົດ 7,034 ຄົນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີເດັກທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ເປັນພິເສດ ຈຳນວນ 4,569 ຄົນ ທີ່ພວມຮຽນຢູ່ໃນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ.

56. ລັດຖະບານ ໄດ້ປະຕິບັດຢ່າງຫ້າວຫັນບັນດາໜັກການ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດ ທິດເດັກ ດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການເບິ່ງແຍງດູແລ ແລະ ປົກປ້ອງເດັກຈາກໄພອັນຕະ ລາຍຕ່າງໆ, ຈາກການດຳເນີນຄະດີ, ຈາກການທາລຸນ, ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຖືກຂູດຮີດທາງ ດ້ານແຮງງານ ແລະ ທາງເພດ, ການຄ້າມະນຸດ, ສິ່ງເສບຕິດ, ຈາກລູກລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຈາກປາງສົງຄາມ ແລະ ອື່ນໆ. ລັດຖະບານໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ໂອກາດໃຫ້ເດັກນ້ອຍ ແລະ ຊາວ ໜຸ່ມລາວບັນດາເຜົ່າ ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຄື່ອນໄຫວເຮັດກິດຈະກຳຕ່າງໆໃນສັງຄົມ ນັບທັງຢູ່ພາຍ ໃນແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນເຊິ່ງກັນແລະກັນ ກ່ຽວກັບບັນຫາຂອງເດັກນ້ອຍ ແລະ ຊາວໜຸ່ມ ແລະ ບັນຫາສິດທິເດັກ.

4. ສິດທິຄົນພິການ.

57. ສປປ ລາວ ມີຄົນພິການປະມານ 120,000 ຄົນ ຊຶ່ງໃນນັ້ນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເປັນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກລູກລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ຕົກຄ້າງຂອງສົງຄາມ. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ຊຸກຍູ້ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍສຳລັບຄົນພິການໃນການຊົມໃຊ້ສິດຂອງຕົນບົນພື້ນຖານຄວາມສະ ເໝີພາບກັບຄົນອື່ນໃນດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ. ໃນການຮັບປະກັນ ເພື່ອໃຫ້ຊີວິດຍືນຍົງ, ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບຊຸມຊົນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳທາງ ສັງຄົມ, ຄົນພິການໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດ ແລະ ສັງຄົມນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າ ຍັງໄດ້ຊົມໃຊ້ສິດອື່ນຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ເປັນຕົ້ນກົດໝາຍແຮງງານ, ກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍການ ສຶກສາ ແລະ ອື່ນໆເຊັ່ນ: ການປົ່ນປົວ ແລະ ການຟື້ນຟູສຸຂະພາບຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈ, ແລະ ການ ປະກອບອາຊີບທີ່ເໝາະສົມກັບເຂົາເຈົ້າ.

58. ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນແກ່ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຄົນພິການໃນປີ 2009. ປະຈຸບັນ ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ສຳເລັດການສ້າງຮ່າງດຳລັດວ່າດ້ວຍຄົນພິການເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານ ຮັບຮອງເອົາ. ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ປຶກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຄົນພິການ ລວມມີກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ຄະນະກຳມະການ ແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຄົນພິການ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ສິດຂອງຄົນພິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງໂດຍຜ່ານການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະມາຄົມຄົນພິການ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ສະມາຄົມຄົນພິ

ການຕາ, ສູນພື້ນຟູຄົນພິການແຫ່ງຊາດ, ສູນຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບແມ່ຍິງພິການ, ສູນການສຶກສາຮຽນ ຮ່ວມ ແລະ ອື່ນໆ.

IV. ຜົນສຳເລັດ, ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທ້າຍ.

ກ. ຜົນສຳເລັດ.

59. ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາສາມສິບກວ່າປີ ໃນພາລະກິດແຫ່ງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາ ປະເທດຊາດ, ສປປ ລາວ ສາມາດຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງ, ສະຖຽນລະພາບທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ຄວາມສະຫງົບສຸກແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງເປັນປັດໃຈພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງ ສິດທິມະນຸດ.

60. ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຄຳປະກັນ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າສາມາດຊົມໃຊ້ສິດຂອງເຂົາເຈົ້າໃນດ້ານຕ່າງໆຢ່າງຈະແຈ້ງ. ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນໂດຍສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ. ນອກ ຈາກນັ້ນ, ບົນພື້ນຖານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຄື່ອນໄຫວຂອງຕົນ, ອົງການ ສຳພັນທາງດ້ານການເມືອງ ຊຶ່ງໄດ້ແກ່ອົງການແນວສ້າງຊາດ, ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນໄດ້ ເສີມຂະຫຍາຍພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນໃນການເຕົ້າໂຮມຄວາມສາມັກຄີເປັນປົກແຜ່ນຂອງ ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຂະບວນການຂອງມະຫາຊົນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດ, ກໍຄືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍນັບມື້ນັບປະສິດທິຜົນຫຼາຍຂຶ້ນ. ຍ້ອນການ ປະຕິບັດນະໂຍບາຍການປ່ຽນແປງໃໝ່ທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ເສດຖະກິດຢ່າງມີຫຼັກການ, ລວມທັງ ການເປີດກ້ວາງການຮ່ວມມື ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງກັບສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ, ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຕີບໂຕຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນອັດຕາສະເລ່ຍປະມານ 6 ສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີຕະຫຼອດໄລຍະສອງທົດສະວັດທີ່ ຜ່ານມານີ້.

61. ການຮັບຮອງເອົາ ແລະ ການປັບປຸງກົດໝາຍໃນຂະແໜງການ ແລະ ຂົງເຂດວຽກງານຕ່າງໆ ຈຳນວນຫຼາຍກວ່າ 90 ສະບັບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນ ໄດ້ປະກອບສ່ວນໂດຍທາງ ກົງ ແລະ ທາງອ້ອມເຂົ້າໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິຂອງພົນລະເມືອງ. ການສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດແຜນພັດທະນາລັດແຫ່ງກົດໝາຍທີ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ເປັນພື້ນຖານອັນໜັກແໜ້ນ ໃນການເສີມຂະຫຍາຍສິດເປັນເຈົ້າຂອງປະເທດຊາດຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ.

62. ສປປ ລາວໄດ້ດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການຢອດຢາ ແລະ ສັກຢາ ກັນພະຍາດ ແລະ ໂຄງການສຸຂະສິກສາໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ຊຶ່ງໄດ້ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກໄດ້ຫຼຸດລົງເທື່ອລະກ້າວ. ນອກຈາກນີ້, ສປປ ລາວ ໄດ້ປະກາດເປັນປະເທດທີ່ປອດຈາກພະຍາດໂປລິໂອ.

63. ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາດ້ວຍບາດກ້າວຂະຫຍາຍ ຕົວທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບໃນລະດັບອັນແນ່ນອນ, ຊຶ່ງສະແດງອອກດ້ວຍການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອັດຕາການເຂົ້າໂຮງຮຽນໃນຂັ້ນປະຖົມສຶກສາ, ມັດທະຍົມສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ແລະ ຈຳ ນວນໂຮງຮຽນ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ.

64. ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີສັນທິສັນຍາສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດເກືອບໝົດທຸກສະບັບສຳຄັນ ຕົ້ນຕໍຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ສັນທິສັນຍາສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທິມະນຸດຈຳນວນຫຼາຍ ສະບັບ; ພ້ອມທັງໄດ້ຮັບຮູ້, ປະຕິບັດພັນທະ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃຕ້ສັນທິສັນຍາສາກົນເຫຼົ່ານີ້, ຊຶ່ງສະແດງອອກໃນການເຜີຍແຜ່ບົດບັນຍັດຂອງສັນທິສັນຍາ, ການ ປັບປຸງກົດໝາຍພາຍໃນໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ການສ້າງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ.

65. ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຫ້ການຮ່ວມມືອັນສ້າງສັນ ແລະ ໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການປະຕິບັດ ສິດຂອງພົນລະເມືອງໃນຂົງເຂດຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ສະພາສິດທິມະນຸດ; ພ້ອມທັງໄດ້ຮັບຕ້ອນຜູ້ລາຍງານພິ ເສດກ່ຽວກັບສິດເສລີພາບດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຖືໃນທ້າຍປີ 2009, ຊຶ່ງໄດ້ສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າ ໃຈກ່ຽວກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການເຄົາລົບສິດເສລີພາບຂອງພົນລະເມືອງໃນ ດ້ານນີ້.

66. ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງການພົບປະລົມທະນາດ້ານສິດທິມະນຸດກັບປະເທດ ແລະ ກຸ່ມປະເທດເພື່ອນ ມິດຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ຊູແອັດ, ອົດສະຕຣາລີ ແລະ ສະຫະພາບເອີຣົບ ເພື່ອແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບປະການໃນການສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ.

ຂ. ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ.

67. ເນື້ອທີ່ດິນສ່ວນໃຫຍ່ຂອງ ສປປ ລາວ ເປັນເຂດພູດອຍ, ແລະ 80 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງດິນແດນປະເທດ ທັງໝົດເປັນເຂດຊົນນະບົດທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ຊຶ່ງເປັນອຸປະສັກອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃນການພັດທະ ນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ຈຳເປັນຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ແລະ ສ້າງຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ການເຜີຍແຜ່, ຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ກົດໝາຍ

ຂອງລັດ ທັງເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການສະໜອງ ແລະ ການຮັບປະກັນຄວາມສາມາດ ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂອງລັດເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ.

68. ການຕົກເປັນຫົວເມືອງຂຶ້ນຂອງສັກດີນາ ແລະ ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຕ່າງຊາດເປັນເວລາຍາວນານ ກໍຄືການປະທະກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ ແລະ ສົງຄາມທຳລາຍທີ່ພວກເຂົາໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນນັ້ນ ໄດ້ເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງຄວາມດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກຂອງປະເທດ. ຜົນສະທ້ອນອັນໜັກໜ່ວງຂອງສົງຄາມທຳລາຍດັ່ງກ່າວໂດຍສະເພາະແມ່ນສົ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ລູກລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກຍັງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດ ແລະ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ທັງໄດ້ກໍ່ຄວາມສູນເສຍຢ່າງມະຫາສານໃຫ້ແກ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງພົນລະເມືອງ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍກາຍເປັນຄົນພິການ.

69. ລະດັບການສຶກສາ, ຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບັນດາກົດໝາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ນະໂຍບາຍຂອງລັດໃນຖິ່ນແຖວພະນັກງານ, ລັດຖະກອນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ທັງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຈຳນວນບໍ່ໜ້ອຍ ແລະ ໃນໝູ່ປະຊາຊົນໃນເຂດພູດອຍ ແລະ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກຍັງມີຄວາມຈຳກັດບວກກັບການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍພາຍໃນ ແລະ ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບກົດໝາຍສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດ ແລະ ພັນທະດ້ານກົດໝາຍຂອງປະເທດຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍພາຍໃນ ແລະ ສົນທິສັນຍາສາກົນລວມທັງການປະຕິບັດພັນທະລາຍງານພາຍໃຕ້ສົນທິສັນຍາດ້ານສິດທິມະນຸດ.

70. ການເຊື່ອຖື ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີເກົ່າແກ່ຫຼ້າສ້າງມາງວາຍ ທີ່ຍັງຄອບງຳແຜ່ຫຼາຍຢູ່ໃນຫຼາຍທ້ອງຖິ່ນ ຍັງເປັນສິ່ງກົດຂວາງຢ່າງໜຶ່ງສຳລັບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການບໍລິການຂອງລັດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການປິ່ນປົວ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບ, ການສຶກສາ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານຕ່າງໆ.

71. ຜົນກະທົບທາງລົບຂອງຍຸກໂລກາພິວັດ ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງພົນລະເມືອງຫຼາຍຂຶ້ນ, ຄວາມຫຼຸດລົ້ນກັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມລະຫວ່າງຜູ້ຮັ່ງ ແລະ ຜູ້ທຸກຍາກນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ຈຳນວນຜູ້ຫວ່າງງານເພີ່ມຂຶ້ນ. ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ເປັນຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກສ່ວນໜຶ່ງໃນການຮັບປະກັນການຊົມໃຊ້ສິດຢ່າງເຕັມສ່ວນຂອງປະຊາຊົນ. ນອກຈາກນີ້, ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດ ແລະ ໂລກລະບາດ ແລະ ປະກົດການຫຍໍ້ໃນສັງຄົມເປັນຕົ້ນແມ່ນການຄ້າມະນຸດ ແລະ ການຄ້າຢາເສບຕິດກໍລ້ວນແຕ່ເປັນບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂດ້ວຍມາດຕະການທີ່ເລັ່ງດ່ວນ ແລະ ເໝາະສົມ.

72. ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນແມ່ນພະຍຸຝົນລະດູຮ້ອນ, ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ການພັດທະນາໃນຫຼາຍຂະແໜງການໂດຍສະເພາະແມ່ນການພັດທະນາຂອງຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ຕົວຢ່າງ ໄພນ້ຳຖ້ວມໃນປີ 2008 ແລະ ພະຍຸເກດສະໜາໃນປີ 2009 ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຜະລິດສະບຽງອາຫານບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ ຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນແຜນງານດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງລັດຖະບານ.

V. ບູລິມະສິດແຫ່ງຊາດ, ຄຳໝັ້ນສັນຍາ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ.

ກ. ບູລິມະສິດແຫ່ງຊາດ.

73. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ສູ້ຊົນບັນລຸເປົ້າໝາຍການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນງານແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຍຸດທະສາດເພື່ອການເຕີບໂຕ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ (NGPES), ລວມທັງເປົ້າໝາຍສະຫັດສະວັດດ້ານການພັດທະນາອື່ນໆ (MDGs) ເພື່ອນຳພາປະເທດຊາດໃຫ້ຫຼຸດພື້ນຜິດຈາກສະພາວະດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020.

74. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ປັບປຸງບູລະນະລະບົບການປົກຄອງໃນທຸກຂັ້ນ ແລະ ລະບົບກົດໝາຍ, ພ້ອມທັງສືບຕໍ່ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນເພື່ອສ້າງລັດ ສປປ ລາວ ໃຫ້ເປັນລັດແຫ່ງກົດໝາຍເທື່ອລະກ້າວ, ເສີມຂະຫຍາຍສິດປະຊາທິປະໄຕຂອງປະຊາຊົນ, ເພີ່ມທະວີນິຕິທຳ, ປົກປັກຮັກສາຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງພົນລະເມືອງ, ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ, ຍຸຕິທຳ ແລະ ສິວິໄລ. ນອກຈາກນີ້, ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ປັບປຸງລະບົບສານປະຊາຊົນ ແລະ ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ໜັກແໜ້ນເຂັ້ມແຂງ.

75. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຫ່ງຊາດເພື່ອຮັກສາສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍ, ແຜນງານ ແລະ ມາດຕະການສົ່ງເສີມ, ປົນປົວສຸຂະພາບ ລວມທັງການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍເພື່ອເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເສຍຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າຫຼຸດຜ່ອນລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ອາຍຸຍິນສະເລ່ຍຂອງພົນລະເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນ.

76. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ, ຂະຫຍາຍໂອກາດການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ດ້ວຍວິທີການປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດການສຶກສາແຫ່ງຊາດ, ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດປະຕິຮູບລະບົບການສຶກສາແຫ່ງຊາດ

ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ນຳໃຊ້ທຶນຮອນຈາກງົບປະມານຂອງລັດຈຳນວນ 18 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງງົບປະມານແຫ່ງ ລັດ (ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາສະບັບປັບປຸງ), ລວມທັງຂະຫຍາຍ ແລະ ປັບປຸງສະຖາບັນ ການສຶກສາໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນດີຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ.

77. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ເພີ່ມຄວາມພະຍາມໃນການສ້າງໂອກາດ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ເອື້ອອຳນວຍສຳລັບ ການປະກອບອາຊີບ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃໝ່ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າທັງໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດທ່າງໄກສອກຫຼີກ, ລວມທັງການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຂະຫຍາຍສູນຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບໃນຂົງ ເຂດຕ່າງໆໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ; ສືບຕໍ່ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາລະບອບປະກັນສັງຄົມທັງໃນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນໃຫ້ກວ້າງຂວາງ.

ຂ. ຄຳໝັ້ນສັນຍາ

78. ສປປ ລາວ ຈະພິຈາລະນາລົງນາມໃນສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຕ້ານການທຳລະມານ; ຈະພິຈາ ລະນາໃຫ້ລັດຕະຍາບັນແກ່ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງທຸກຄົນຈາກການຫາຍສາບສູນແບບບັງຄັບ ແລະ ຈະສືບຕໍ່ພິຈາລະນາເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີສົນທິສັນຍາສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດ ແລະ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ສິດທິມະນຸດ ອື່ນໆເຊັ່ນ: ສົນທິສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຮງງານ.

79. ສປປ ລາວ ຈະນຳເອົາເນື້ອໃນຂໍ້ບັນຍັດຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ ຫັນເປັນກົດໝາຍພາຍໃນ ແລະ ຈະເພີ່ມທະວີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນ ລະດັບພາຍໃນປະເທດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນສູງ.

80. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບສົນທິສັນຍາສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດ ໃຫ້ພະນັກ ງານ, ລັດຖະກອນ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປ ລວມ ທັງຊາວໜຸ່ມ ແລະ ເດັກນ້ອຍ.

81. ສປປ ລາວ ຈະໃຫ້ການຮ່ວມມື ແລະ ສະໜັບສະໜູນວຽກງານຂອງກົນໄກສິດທິມະນຸດຂອງອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດໃນຂອບສະພາສິດທິມະນຸດ, ລວມທັງການປະຕິບັດພັນທະສົ່ງບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ; ການຮ່ວມມືກັບຂັ້ນຕອນພິເສດ ໂດຍການເຊື່ອເຊີນຜູ້ລາຍງານພິເສດກ່ຽວກັບບັນຫາອື່ນໆມາຢັ້ງມາຢາມ ສປປ ລາວ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

82. ສປປ ລາວ ຈະສືບຕໍ່ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບປະການກັບວົງຄະນາຍາດສາກົນເພື່ອເພີ່ມທະວີການການຮ່ວມມື ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອກັນດ້ານວິຊາການແນໃສ່ສົ່ງເສີມ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳຢ່າງແທ້ຈິງ.

ຄ. ຄວາມຕ້ອງການໃນການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ.

83. ສປປ ລາວ ຫວັງວ່າ ວົງຄະນາຍາດສາກົນຈະສືບຕໍ່ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ ສປປ ລາວ ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ, ພ້ອມທັງໃຫ້ທຶນການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1
ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການກະກຽມ
ບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ

1. ສະພາແຫ່ງຊາດ
2. ຄະນະເລຂາທິການລັດຖະບານ
3. ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ
4. ກະຊວງຍຸຕິທຳ
5. ກະຊວງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ
6. ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ
7. ກະຊວງສຶກສາທິການ
8. ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ
9. ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ
10. ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
11. ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
12. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
13. ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ
14. ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນສູງສຸດ
15. ທະບວງການປົກຄອງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງລັດຖະກອນ
16. ອົງການກວດກາລັດຖະບານ
17. ຄະນະຊີ້ນຳພັດທະນາ ແລະ ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ
18. ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອແມ່ ແລະ ເດັກແຫ່ງຊາດ
19. ຄະນະກຳມາທິການເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2
ບັນດາວິຊາການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ວິຊາການຈັດຕັ້ງສັງຄົມທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ
ໃນການກະກຽມບົດລາຍງານແຫ່ງຊາດ

1. ວິຊາການແນວລາວສ້າງຊາດ
2. ສະຫະພັນນັກຮີບເກົ້າແຫ່ງຊາດ
3. ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ
4. ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ
5. ສູນກາງສະຫະພັນກຳມະບານລາວ
6. ສະມາຄົມນັກຂ່າວ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ
7. ສະພາທະນາຍຄວາມ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ
8. ສະມາຄົມຄົນພິການ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ
9. ວິຊາການກາແດງລາວ
10. ສະຖາບັນການເມືອງ ແລະ ການປົກຄອງແຫ່ງຊາດ
11. ສູນສິດທິມະນຸດ, ສະຖາບັນວິທະຍາສາດ ແລະ ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ
12. ໜ່ວຍສິດທິມະນຸດ, ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3

ສິນທິສັນຍາສາກົນດ້ານສິດທິມະນຸດ ແລະ ສິນທິສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທິມະນຸດ ທີ່
ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ

1. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິທາງດ້ານພົນລະເມືອງ ແລະ ການເມືອງ
2. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ
3. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການກຳຈັດທຸກຮູບການຈຳແນກເຊື້ອຊາດ
4. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ
5. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກ
6. ອະນຸສັນຍາເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງເດັກນ້ອຍກ່ຽວກັບ
ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເດັກນ້ອຍໃນການປະທະກັນດ້ວຍກຳລັງອາວຸດ
7. ອະນຸສັນຍາເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງເດັກນ້ອຍກ່ຽວກັບ
ການຄ້າເດັກນ້ອຍ, ການຄ້າໂສເພນີເດັກ ແລະ ຮູບພາບລາມິກຂອງເດັກນ້ອຍ
8. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ
9. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການສະກັດກັ້ນ ແລະ ລົງໂທດອາຊະຍາກຳ ດັບສູນເຊື້ອຊາດ
10. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງຂ້າທາດ, ການຄ້າຂ້າທາດ ແລະ ສະຖາບັນ
ກໍ່ຕັ້ງການປະຕິບັດທີ່ຄ້າຍຄືກັນກັບລະບອບຂ້າທາດ
11. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປາບປາມ ແລະ ລົງໂທດອາຊະຍາກຳອາປາເຕັດ
12. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການບໍ່ສິ້ນສຸດອາຍຸຄວາມຂອງອາຊະຍາກຳສົງຄາມ ແລະ ອາຊະ
ຍາກຳຕົ້ນມວນມະນຸດ
13. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປາບປາມການຄ້າມະນຸດ ແລະ ການຂຸດຮີດໂດຍບັງຄັບຄົນ
ອື່ນເປັນໂສເພນີ
14. ອະນຸສັນຍາວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນ, ສະກັດກັ້ນ ແລະ ລົງໂທດການຄ້າມະນຸດ, ໂດຍສະ ເພາະ
ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ, ເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ສິນທິສັນຍາຂອງອົງການສະຫະປະຊາ ຊາດວ່າດ້ວຍ
ອາຊະຍາກຳຂ້າມຊາດທີ່ມີການຈັດຕັ້ງ
15. ສິນທິສັນຍາເຊີແນວວ່າດ້ວຍການບັນເທົາໃຫ້ແກ່ສະພາບຂອງຜູ້ທີ່ຖືກບາດເຈັບ, ຜູ້ເຈັບເປັນ
ຢູ່ໃນກຳລັງປະກອບອາວຸດໃນສະໜາມຮົບພາກພື້ນດິນ,
16. ສິນທິສັນຍາເຊີແນວວ່າດ້ວຍການບັນເທົາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກບາດເຈັບ, ຜູ້ເຈັບປ່ວຍ ແລະ ຜູ້ຖືກ
ກຳປັ່ນຫລົ້ມຢູ່ທະເລຂອງກຳລັງປະກອບອາວຸດ,
17. ສິນທິສັນຍາເຊີແນວວ່າດ້ວຍການປະຕິບັດຕໍ່ສະເລີຍເສີກ,
18. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງບຸກຄົນພົນລະເຮືອນໃນຍາມສົງຄາມ

19. ອານຸສັນຍາເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ສິນທິສັນຍາເຊີແນວ ສະບັບ ລົງວັນທີ 12 ສິງຫາ 1949 ວ່າດ້ວຍ
ການປົກປ້ອງຜູ້ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍຂອງການປະທະກັນລະຫວ່າງປະເທດ,
20. ອານຸສັນຍາເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ສິນທິສັນຍາເຊີແນວ ສະບັບລົງວັນທີ 12 ສິງຫາ 1949 ວ່າດ້ວຍ
ການປົກປ້ອງຜູ້ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍຂອງການປະທະກັນທີ່ບໍ່ມີລັກສະນະສາກົນ;
21. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການໃຊ້ແຮງງານແມ່ຍິງໃນຍາມກາງຄືນ
22. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເຮັດວຽກກາງຄືນຂອງຊາວໜຸ່ມທີ່ອອກແຮງງານໃນຂະແໜງ
ອຸດສາຫະກຳ
23. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການອອກແຮງງານແບບບັງຄັບ ແລະ ຝືນໃຈ
24. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍອາຍຸຕໍ່ສູດຂອງການເຮັດວຽກ
25. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຫ້າມແລະການລົບລ້າງການໃຊ້ແຮງງານເດັກໃນ
ຮູບແບບທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດໂດຍທັນທີ
26. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຄວາມສະເໝີພາບໃນການຈ້າງງານ
27. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຈຳແນກທີ່ພົວພັນເຖິງການຈ້າງງານ ແລະ ອາຊີບ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4
ບັນຊີກິດໝາຍ ແລະ ບາງດຳລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ຂອງ ສປປ ລາວ

1. ລັດຖະທຳມະນູນ
2. ກິດໝາຍອາຍາ
3. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີອາຍາ
4. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍໄອຍະການປະຊາຊົນ
5. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສານປະຊາຊົນ
6. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກຳມະສິດ
7. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍມູນມໍລະດົກ ແລະ ພື້ນຖານການສືບທອດມໍລະດົກ
8. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຄ່າທຳນຽມສານ
9. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຂໍ້ຜູກພັນໃນສັນຍາ
10. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສັນຊາດ
11. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຄອບຄົວ
12. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຂໍ້ຜູກພັນນອກສັນຍາ
13. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ
14. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການບັນຊີວິສາຫະກິດ
15. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະກັນໄພ
16. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍທະບຽນຄອບຄົວ
17. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍທະບຽນສານ
18. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສະພາແຫ່ງຊາດ
19. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍແຮງງານ
20. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍວິສາຫະກິດ
21. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ
22. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ
23. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົ້ມລະລາຍຂອງວິສາຫະກິດ
24. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄ້າປະກັນການປະຕິບັດສັນຍາ
25. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ
26. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍພັນທະປ້ອງກັນຊາດ
27. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສ່ວຍສາອາກອນ
28. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

29. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້
30. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ
31. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ
32. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ
33. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຂົນສົ່ງທາງບົກ
34. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍບໍ່ແຮ່
35. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການເລືອກຕັ້ງສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ
36. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ
37. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ
38. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ
39. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຜັງເມືອງ
40. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍທາງຫຼວງ
41. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ
42. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈາລະຈອນທາງບົກ
43. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ
44. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການອະນາໄມກັນພະຍາດ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ
45. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການໂທລະຄົມມະນາຄົມ
46. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນຂອງລັດ
47. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ
48. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນຂອງສານ
49. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານ
50. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການໄປສະນີ
51. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍນາຍທະຫານກອງທັບປະຊາຊົນລາວ
52. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ
53. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຕິດຕາມກວດກາຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ
54. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການບິນພົນລະເຮືອນ
55. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ
56. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ
57. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ
58. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍມໍລະດົກແຫ່ງຊາດ
59. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປິ່ນປົວ
60. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການທ່ອງທ່ຽວ
61. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍທະນາຄານທຸລະກິດ

62. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
63. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ
64. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການກວດກາລັດ
65. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກຳລັງປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບປະຊາຊົນ
66. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການກວດສອບ
67. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ
68. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນທາງປັນຍາ
69. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການສະກັດກັ້ນ ແລະ ຕ້ານອັກຄີໄພ
70. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຢາເສບຕິດ
71. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກິລາ-ກາຍະກຳ
72. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍກຳມະບານ
73. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານ
74. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍສື່ມວນຊົນ
75. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຫັດຖະກຳ
76. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການລ້ຽງສັດ ແລະ ສັດຕະວະແພດ
77. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການພິມຈຳໜ່າຍ
78. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນພືດ
79. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍແນວລາວສ້າງຊາດ
80. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳປະປາ
81. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ
82. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການກໍ່ສ້າງ
83. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍຄະນະຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ
84. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ
85. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມຢາສູບ
86. ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍການລົງທຶນຂອງລັດ
87. ດຳລັດວ່າດ້ວຍສະມາຄົມ
88. ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປ້ອງການເຄື່ອນໄຫວສາສະໜາຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ
89. ດຳລັດວ່າດ້ວຍການທົດແທນ ແລະ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກ
ໂຄງການພັດທະນາ
90. ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປະກັນສັງຄົມ